

JOSAFATINKALLIOT

ALPPIHARJU KATU- JA PUISTOALUEITA

ASEMAKAAVAN MUUTOKSEN SELOSTUS

ASEMAKAAVAN SELOSTUS
ASEMAKAAVAKARTTA NRO 12395
PÄIVÄTTY 6.2.2018

Asemakaavan muutos koskee:

Helsingin kaupungin
12. kaupunginosan (Alppiharju, Harju, Alppila)
katu- ja puistoalueita

Kaavan nimi:
Josafatinkalliot

Laatija:
Helsingin kaupungin asemakaavoituspalvelu

Vireilletulosta ilmoittaminen: 14.9.2015
Kaupunkiympäristölautakunta: 6.2.2018
Nähtävilläolo (MRL 65 §): 23.2.–26.3.2018
Asemakaavoituspalvelu: 18.4.2018
Hyväksyminen: kaupunginvaltuusto
Voimaantulo:

Alueen sijainti:
Alue sijaitsee Alppiharjun kaupunginosassa Helsinginkadun varrella. Alue rajoittuu Sturenkatuun, Josafatinkatuun sekä Kirstinkatuun.

YHTEYSHENKILÖT KAAVAN VALMISTELUSSA

Helsingin kaupunkiympäristön toimiala

Asemakaavoitus: Janne Prokkola, yksikönpäällikkö, Perttu Pulkka, arkkitehti

Kaavapiirtäminen: Merit Tuomi, suunnitteluavustaja

Kaupunkitila- ja maisemasuunnittelu: Anu Lamminpää, maisema-arkkitehti

Teknistaloudelliset asiat: Raila Hoivanen, diplomi-insinööri

Vuorovaikutus: Maija Mattila, vuorovaikutussuunnittelija (viestintäpalvelut)

Muut viranomaistahot

Helen Sähköverkko Oy: Jukka Ristiniemi

Hankesuunnittelu

Markus Lindroos, arkkitehti

SISÄLLYSLUETTELO

TIIVISTELMÄ.....	5
ASEMAKAAVAN KUVAUS	5
Tavoitteet	5
Mitoitus.....	6
Alueiden käyttötarkoitus ja korttelialueet	6
Liikenne.....	9
Palvelut	9
Esteettömyys.....	9
Luonnonympäristö.....	10
Ekologinen kestävyys.....	10
Suojelukohteet	10
Yhdyskuntatekninen huolto	11
Maaperän rakennettavuus, pohjarakentaminen ja pilaantuneisuuden	11
kunnostaminen.....	11
Ympäristöhäiriöt	12
Pelastusturvallisuus / Rakennetekniikka	12
Vaikutukset.....	12
SUUNNITTELUN LÄHTÖKOHDAT	14
SUUNNITTELU- JA KÄSITTELYVAIHEET	15

LIITTEET

1 Seurantalomake

2 Osallistumis- ja arviointisuunnitelma

3 Kuvat ja kartat

- Sijaintikartta
- Ilmakuva
- Asemakaavakarttapienennös
- Havainnekuva
- Ote Yleiskaava 2002:sta
- Ote Helsingin uudesta yleiskaavasta (kaupunginvaltuusto 26.10.2016)
- Ote Maanalaisesta yleiskaavasta
- Ote voimassa olevista asemakaavoista
- Kuvaliite suojelukohteesta, Josafatinkalliot lähtötiedot

4 Viitesuunnitelma

5 Meluselvitys

LUETTELO MUUSTA KAAVAA KOSKEVASTA MATERIAALISTA

- Vuorovaikutusraportti
-

TIIVISTELMÄ

Asemakaavan muutos (kaavaratkaisu) koskee pääosin puistoaluetta, joka sijaitsee Alppiharjun kaupunginosassa. Kaavaratkaisu mahdollistaa maanalaisen sähköaseman rakentamisen Josafatinkallioiden alle sekä kaupunkikuvallisesti, historiallisesti ja puutarhataiteen kannalta arvokkaan puiston suojelemisen.

Tavoitteena on laajentuvan kantakaupungin sähköverkon varmuuden parantaminen. Alueelle on suunniteltu maanalainen sähköasema. Sähköaseman maanpäällisiä, näkyviä osia ovat sisäänajoluiska Wallininkadun sillan länsipuolella, ilmanvaihtorakennus Kirstinkadun varressa sekä hätäpoistumistie Josafatinkadun varren kalliroleikkauspinnassa.

Kaavaratkaisun toteuttaminen vaikuttaa erityisesti siten, että Josafatinkallioiden säilyminen arvokkaana puistona on mahdollista turvata. Sähköaseman rakentamisella parannetaan sähkönjakelun varmuutta kasvavan ja tiivistyvän kantakaupungin alueella.

Helsingin kaupunki omistaa alueen. Kaavaratkaisu on tehty kaupungin aloitteesta.

Kaavaehdotus on ollut julkisesti nähtävillä. Kaavaehdotuksesta ei tehty muistutuksia. Kaavaehdotuksesta saatiin viranomaisten lausuntoja sen ollessa julkisesti nähtävillä. Lausunnoissa ei ollut huomautettavaa.

ASEMAKAAVAN KUVAUS

Tavoitteet

Asemakaavan muutoksen tavoitteena on kaupunkikuvallisesti, historiallisesti ja puutarhataiteen kannalta arvokkaan puiston suojeleminen sekä uuden sähköjakeluaseman mahdollistaminen Alppiharjun alueelle, koska Helsingin kantakaupungin sähköverkon varmuutta parannetaan uusien alueiden, Kalasataman ja Pasilan valmistuessa.

Tavoitteena on mahdollistaa uuden sähköjakeluaseman (n. 1 600 m²) sijoittamisen maanalaiseen tilaan puiston alle, sisäänajoramppi Helsinginkadun varteen Wallininkadun sillan länsipuolelle, ilmanvaihtorakennus Kirstinkadun varteen ja hätäpoistumistie- ja hyökkäystieporras Josafatinkadun kalliroleikkauspintaan.

Kaavaratkaisu edesauttaa kaupungin strategisten tavoitteiden toteutumista siten, että mahdollistetaan aluerakentamisprojektien ja olemassa olevan rakenteen täydentäminen kantakaupungin alueella pitkällä aikavälillä.

Mitoitus

Muutosalueen pinta-ala on 19 102 m².

Alueiden käyttötarkoitus ja korttelialueet

Alueen lähtökohdat ja nykytilanne

Alue on tällä hetkellä rakennettua puistoa. Alppiharjussa avokallioidisella ja jyrkällä rinnealueella sijaitseva puisto rajautuu kaikilta sivuiltaan katualueisiin. Puistoa reunustaa pohjoisesta 1930-luvulla linjattu ja louhittu Josafatinkatu ja sen pääosin 1940-luvulla rakentuneet kerrostalot. Etelästä puistoaluetta rajaavat Helsinginkatu ja sen toisella puolella oleva Tauno Palon puisto sekä kerrostalot 1900-luvun alusta ja 1950-luvulta. Itäistä sivua pitkin kulkevan Kirstinkadun toisella puolla on 1960-luvulla rakennettu Kallion urheilutalo. Lännessä puistoa rajaa 1960-luvun lopulla rakennettu Wallininkadun silta.

Puistosommitelma on sovitettu hienovaraisesti kalliomuotoihin. Kallioiden lomassa kulkee sorapintaisia ja liuskekivettyjä käytäviä ja portaita. Puistoaukiot ja oleskelupaikat sijoittuvat kallioiden suojaan. Puiston keskellä on kaksi kalliioihin rajautuvaa vesiaihetta. Ylhäällä kallioiden päällä sijaitseva vesiaihe on ilmeeltään luonnonmukainen lampi perennaistutuksineen ja kallion alla sijaitseva vesiaihe rakennetumpi liuskekivin vuoratuin betonimuurein rajattu allas. Vesiaiheiden välissä kulkee kivetty puro ja vesiputous. Puiston länsiosassa on rinteeseen pengerreretty amfiteatteri. Puiston kasvillisuus on runsaslajinen. Nurmialueita on vähän ja ne keskitettyä kalliorinteen alle Helsinginkadun varteen.

Puisto (VP/s)

Josafatinkalliot puistoalue suojellaan kaupunkikuvallisesti, kulttuurihistoriallisesti ja puutarhataiteen kannalta arvokkaana. Puiston avokalliot tulee säilyttää. Puisto tulee kunnostaa alkuperäisen suunnitelman periaatteiden pohjalta. Puiston alkuperäinen tilarakenne, maastonmuodot, sommitelmat, kulkuväylät, rakenteet ja kasvillisuus tulee pitää kunnossa ja säilyttää.

Alue säilyy pääosin nykyisessä käytössään.

Sisäänajo sähköasemalle tapahtuu Helsinginkadulta sisäänajoramppia pitkin sekä ajoluiskaa pitkin (maah). Suuaukon korkeus saa olla enintään 5,5 metriä.

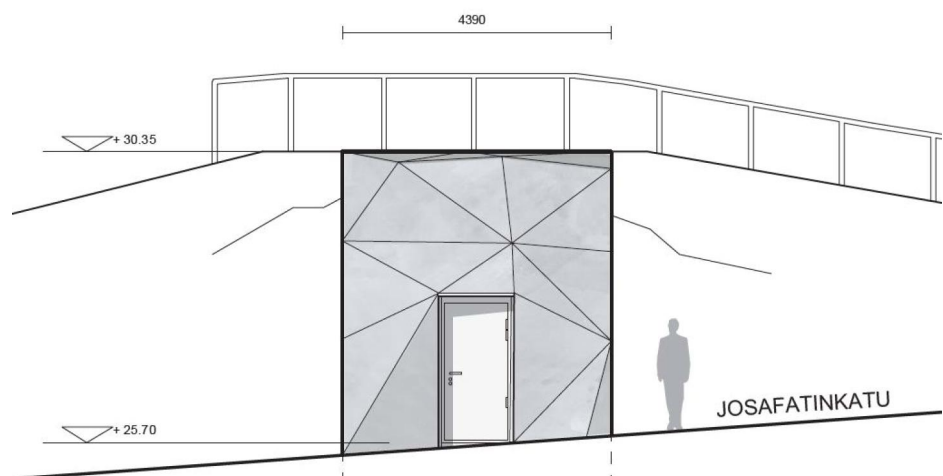

Havainnekuva sisäänajoluiskasta Helsinginkadulla

Maanalaisen sähköaseman (ma-sä) tilantarve on noin 1600 m² ja tilan korkeus on noin 15 m. Sähköaseman lattia sijoittuu korkeusasemaan +0.0 m.

Sähköasemahallin lisäksi on tarve kolmelle pystykuilulle. Muuntajan laskukuilu (ma-1) sijoitetaan Josafatinkadulle. Se voidaan toteuttaa ilman maanpintaan tulevia rakenteita. Toinen kuilu (ma-2) johtaa ilmanvaihtorakennukseen ja sijoittuu pääosin Kirstinkadun alle. Kolmas pystykuilu sijoittuu Josafatinkadun varteeseen (ma-3), johon saa sijoittaa maanpinnalle johtavan tilan suojavyöhykkeen. Maanalaiseen tilaan johtavan oven saa sijoittaa Josafatinkadun varren kallioleikkaukseen. Sisäänkäynti tulee suunnitella osaksi kallioleikkauksen seinämää ja sen tulee liittyä siihen saumattomasti. Sisäänkäynti tulee suunnitella ja toteuttaa siten, ettei rikkoutumatonta kallion lakialuetta vahingoiteta. Sisäänkäynnin julkisivut tulee suunnitella arvokkaaseen ympäristöön sopivina.

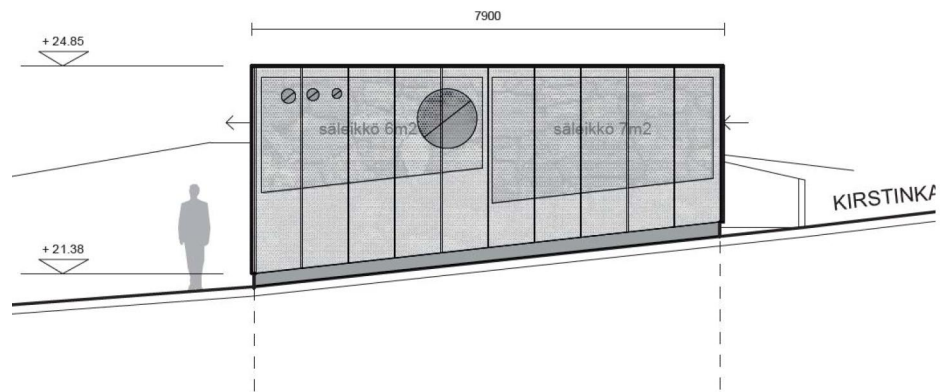

Julkisivukuva hätäpoistumis- ja hyökkäystieportaasta Josafatinkadun kallioleikkauksessa

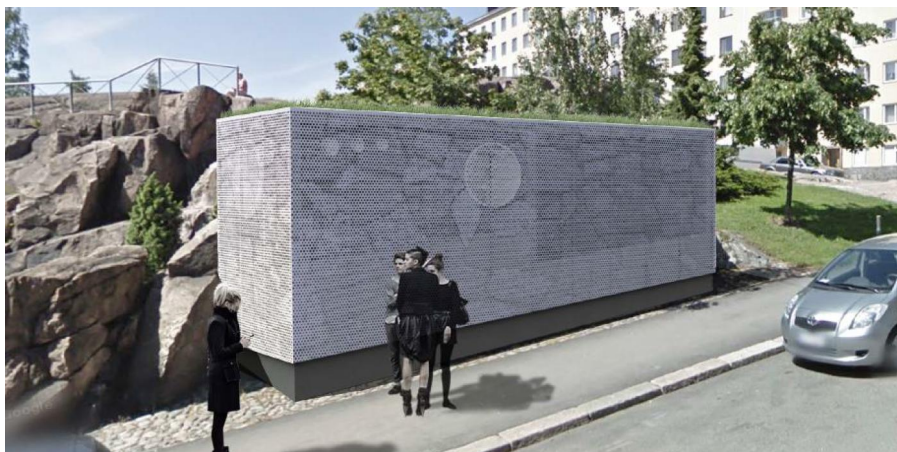

Havainnekuva Josafatinkadun varren hätäpoistumis- ja hyökkäystieportaasta

Ilmanvaihtokuilun maanpäällinen rakennus (ivk) sijoittuu Kirstinkadun varteen mahdollisimman etäälle asuinkortteleista, kuitenkin niin, että puiston arvokkain osa, avokallio on mahdollista säilyttää. Rakennus saa olla korkeintaan 3,5 metriä korkea. Katon tulee olla viherkatto ja kattomuodon tulee olla tasakatto. Ilmanvaihtosäleiköt tulee suunnata pois päin asuinrakennuksista.

Julkisivuote Kirstinkadun varren ilmanvaihtorakennuksesta

Havainnekuva Kirstinkadun varren ilmanvaihtorakennuksesta

Ilmanvaihto ei saa aiheuttaa melua tai ilman epäpuhtauksia ympäristöön.

Suunnittelutyön yhteydessä tulee laatia vihersuunnitelma, jossa puusto ja muu poistettava kasvillisuus korvataan.

Maanalaiset tilat on sijoitettava, louhittava ja lujitettava siten, ettei niistä tai niiden rakentamisesta aiheudu vahinkoa viereisille kiinteistöille.

Liikenne

Lähtökohdat

Vilkkaimmat väylät Josafatinkallioiden ympäristössä Sturenkatu, jossa puiston kohdalla liikennemäärä on 24 300 ajon./vrk. Helsinginkadun liikennemäärä on nykyisin Josafatinkallioiden kohdalla noin 5 000 ajon./vrk. Kirstinkadulla liikennemäärä puiston kohdalla on 2 300 ajon./vrk. (2016)

Kaavaratkaisu

Sähköaseman huolto liikenne tapahtuu Helsinginkadulta ja on noin yksi käynti kuukaudessa.

Palvelut

Lähtökohdat

Alueella ei ole kaupallisia eikä julkisia palveluita.

Esteettömyys

Asemakaava-alue on esteettömyyden kannalta vaativaa maaston tasoerojen takia.

Luonnonympäristö

Lähtökohdat

Alue on luonteeltaan rakennettua puistoa. Alppiharjussa silokallioisella ja jyrkällä rinnealueella sijaitseva puisto rajautuu kaikilta sivuiltaan katualueisiin.

Puiston keskellä on kaksi kallioihin rajautuvaa vesiaihetta. Ylhäällä kallioiden päällä sijaitseva vesiaihe on ilmeeltään luonnonmukainen lampi perennaistutuksineen ja kallion alla sijaitseva vesiaihe rakennetumpi liuskekivin vuoratuin betonimuurein rajattu allas. Vesiaiheiden välissä kulkee kivetty puro ja vesiputous. Puiston länsiosassa on rinteeseen pengerrytetty amfiteatteri. Puiston kasvillisuus on runsaslajinen. Nurmialueita on vähän ja ne keskitettyä kalliorinteen alle Helsinginkadun varteen.

Kaavaratkaisu

Puistoalue suojellaan ja se säilyy nykyisessä käytössä.

Ekologinen kestävyys

Asemakaavalla turvataan alueen säilyminen puistona. Sähköaseman toteuttaminen mahdollistaa osaltaan olemassa olevan kaupunkirakenteen tiivistämisen kantakaupungin alueella.

Suojelukohteet

Lähtökohdat

Puisto muodostaa yhdessä Tauno Palon puiston kanssa Helsinginkadun varrelle kaupunkikuvallisesti merkittävän viheraluekokonaisuuden. Puiston laajat avokalliot ovat kaupunkikuvassa leimaa antava tekijä.

Kaavaratkaisu

Puistoalue suojellaan kaupunkikuvallisesti, historiallisesti ja puutarhataiteen kannalta arvokkaana puistona. Puisto on arvokas myös kansalaisvaikuttamisen näkökulmasta, josafatkalliot saatiin säilymään puistona asukkaiden aktiivisuuden ansiosta.

Yhdyskuntatekninen huolto

Lähtökohdat

Kaava-alue on nykyiseen verkostoon liitettävissä.

Kaavaratkaisu

Sähköaseman sijoittaminen Josafatinkallioiden alle parantaa kantakaupungin sähkönjakeluvarmuutta. Hankkeen tarkoitus on varautua kasvavien kaupunginosien Pasilan ja Kalasataman sähköntarpeeseen sekä kantakaupungin tiivistämiseen.

Sähköaseman ilmanotto tapahtuu puistoalueen itäreunassa, Kirsinkadun varressa.

Hätäpoistumistie sijoittuu Josafatinkadun varteen kallionleikkauspintaan.

Pystykuilujen maanalaiset osat sähköasemalta maan pinnalle sijoitetaan katualueille kallioiden säilymisen varmistamiseksi. Kuilujen sijoittuminen katualueelle edellyttää johtosiirtoja. Johtosiirtojen tarve selvitetään tarkemmassa suunnittelussa.

Maaperän rakennettavuus, pohjarakentaminen ja pilaantuneisuuden kunnostaminen

Lähtökohdat

Alueella on peruskallio monin paikoin näkyvässä. Helsinginkadun puoli on noin +18 metrissä ja korkeimmillaan puisto nousee n. +31 metriin.

Josafatinkalliot on todettu geoteknisesti edulliseksi sijoituspaikaksi kallioon sijoitettavalle sähköasemalle.

Kaavaratkaisu

Rakentaminen tulee toteuttaa siten, ettei se aiheuta pohjaveden likaantumista tai sen pinnan alenemista tai vähennä sen virtausta.

Toimintahistorian perusteella maaperän ei oleteta olevan pilaantunutta kaava-alueella.

Ympäristöhäiriöt

Lähtökohdat

Merkittävin ympäristöhäiriön aiheuttaja Josafatinkallioilla on tällä hetkellä ympäröivien katujen liikenne, joka aiheuttaa ympäristöön melua sekä ilman epäpuhtauksia.

Kaavaratkaisu

Asemakaavan mahdollistama sähköasema sijoittuu pääosin maan alle kalliotilaan. Näkyviä rakenteista ilmanvaihdon tulo- ja poistoilma on ainoa, josta aiheutuu ympäristöhäiriötä. Ilmanvaihto aiheuttaa jonkin verran melua, ilman epäpuhtauksia ympäristöön ei leviä.

Sähköaseman aiheuttama melu selvitettiin laskemalla asemakaavan muutoksen yhteydessä. Aseman ilmanvaihdon melu oli havaittavissa IV-kuilun läheisyydessä maantasolla. Sähköaseman lähimpien asuinrakennusten julkisivuihin kohdistuvat suurimmat A-keskiäänitasot, jotka alittavat kuitenkin 45 dB. Kallion sähköaseman alueella tieliikennemelu on merkittävä ja sähköaseman aiheuttama melu ei luultavimmin ole kuultavissa esitetyissä tarkastelupaikoissa.

Ilmanvaihdon aiheuttaman melun aiheutamien haittojen ehkäisemiseksi lähimpiin asuinrakennuksiin ilmanvaihtorakennus on sijoitettu Kirstinkadun varteen mahdollisimman kauas asuinrakennuksista puiston keskeisimmät arvot huomioiden. Lisäksi asemakaavan määräyksissä on esitetty, ettei toiminta saa aiheuttaa ympäristöön häiritsevää melua.

Pelastusturvallisuus / Rakennetekniikka

Jatkosuunnittelussa tulee riittävässä laajuudessa ottaa huomioon pelastusturvallisuus ja varmistaa ajoyhteyksien mitoituksen riittävyys pelastusajoneuvoille.

Kalliota louhittaessa tulee varmistaa ettei viereisiä rakennuksia vahingoiteta eikä puiston avokallioilta vaurioiteta rakennustöiden aikana.

Vaikutukset

Yhteenveto laadituista selvityksistä

Hankeesta on laadittu meluselvitys, jossa arvioitiin ilmanvaihdon vaikutuksia ympäristöön.

Yhdyskuntataloudelliset vaikutukset

Kaavan toteuttaminen ei aiheuta kaupungille kustannuksia. Sähköaseman toteuttamisesta vastaa Helen sähköverkko Oy.

Vaikutukset yhdyskuntarakenteeseen ja rakennettuun ympäristöön

Kaavaratkaisun toteuttaminen vaikuttaa erityisesti siten että kaavan toteuttamisen myötä Helsingin kantakaupungin sähköverkko laajenee ja sähkönjakeluvarmuus paranee.

Sähköaseman sijoittaminen Josafatinkallioiden kalliotilaan mahdollistaa kantakaupungin kaupunkirakenteen tiivistämisen sähkönjakelun osalta.

Vaikutukset liikenteen ja teknisen huollon järjestämiseen

Sähköaseman huoltoliikenne on vähäistä, eikä sillä ole vaikutuksia alueen liikenteeseen.

Vaikutukset maisemaan, kaupunkikuvaan ja kulttuuriperintöön

Sähköaseman rakentamisella on vaikutuksia kaupunkikuvaan. Vaikutukset on huomioitu kaavoituksen yhteydessä.

Näkyvimmit elementit ovat sisäänajoaukko, ilmanvaihtorakennus sekä hätäpoistumis- ja hyökkäystieporras. Sisäänajo suunnitellaan Wallininkadun sillan yhteyteen. Hätäpoistumis- ja hyökkäystieporras sijoittuu Josafatinkadun varteen kallioleikkauspintaan. Ilmanvaihtorakennus sijoittuu Kirstinkadun varteen puistoalueelle. Rakennuksen sijaintia on tutkittu yhteistyössä alueen asukkaiden kanssa. Rakennusala on sijoitettu mahdollisimman etäälle olemassa olevasta asutuksesta, vaarantamatta kuitenkaan alueen arvokkaita silokallioita. Rakennuksen julkisivut tulee suunnitella alueen arvokas luonne huomioiden.

Vaikutukset ilmastonmuutoksen hillintään ja sopeutumiseen

Sähköaseman rakentaminen mahdollistaa olemassa olevan kaupunkirakenteen tiivistämisen kantakaupungin alueella.

Vaikutukset ihmisten terveyteen, turvallisuuteen, eri väestöryhmien toimintamahdollisuuksiin lähiympäristössä, sosiaaliin oloihin ja kulttuuriin

Sähköaseman ilmanvaihto aiheuttaa jonkin verran melua ympäristöön. Meluselvityksen arvion mukaan aiheutuva melu ei kuitenkaan ylitä melun ohjearvoja eikä alueella liikenteen aiheuttamaa melua.

SUUNNITTELUN LÄHTÖKOHDAT

Valtakunnalliset alueidenkäyttötavoitteet

Kaavaratkaisua koskee kaksi erityistavoitetta:

- on otettava huomioon alueen maa- ja kallioperän soveltuvuus suunniteltuun käyttöön.
- alueiden käytön suunnittelussa on turvattava väestön tarpeiden edellyttämät ylikunnalliseen virkistyskäyttöön soveltuvat riittävän laajat ja vetovoimaiset alueet ja niitä yhdistävän viheralueverkoston jatkuvuus.

Kaavaratkaisu ei ole ristiriidassa valtakunnallisten alueidenkäyttötavoitteiden kanssa. Tavoitteiden huomioon ottamista selostetaan tarkemmin kohdassa asemakaavan vaikutukset.

Yleiskaava

Helsingin Yleiskaava 2002:ssa alue on merkitty kaupunkipuistoksi (tullut kokonaisuudessaan voimaan 19.1.2007 lukuun ottamatta Malmin lentokentän aluetta). Keskustan kulttuuripuistoa ja alueellisia kaupunkipuistoja kehitetään monipuolisina toiminta-, kohtaus-, kulttuuri- ja luontoympäristöinä. Alueelle saa rakentaa tarpeellisia yhdyskuntateknisten huollon tiloja ja liikenneväyliä. Nyt laadittu kaavaratkaisu on voimassa olevan yleiskaavan mukainen.

Helsingin uudessa yleiskaavassa (kaupunginvaltuusto 26.10.2016) alue on kantakaupunkialuetta (C1). Nyt laaditussa kaavaratkaisussa on otettu huomioon Helsingin uuden yleiskaavan (kaupunginvaltuusto 26.10.2016) tavoitteet.

Helsingin maanalaisen yleiskaavan nro 11830 (tullut voimaan kokonaisuudessaan 18.11.2011) mukaan alue on varattu maanalaisille sähköasemalle. Nyt laadittu kaavaratkaisu on maanalaisen yleiskaavan mukainen.

Asemakaavat

Alueella on voimassa asemakaava nro 8901 (vahvistettu 1.8.1985). Kaavan mukaan alue on katu- ja puistoaluetta (VP).

Rakennusjärjestys

Helsingin kaupungin rakennusjärjestys on hyväksytty 22.9.2010.

Rakennuskiellot

Alueella on voimassa maankäyttö- ja rakennuslain 38 §:n 1 momentin mukainen rakennuskielto yleiskaavan laatimiseksi. Kielto koskee rakennusten 1. kerrosten ja kadunvarsien myymälä-, liike- ja toimitilojen muuttamista asuinkäyttöön.

Pohjakartta

Helsingin kaupungin kaupunkimittausspalvelut on laatinut pohjakartan.

Maanomistus

Helsingin kaupunki omistaa alueen.

Muut lähtökohdat

Selvitys alueen oloista, rakennuskannasta ja muista ympäristöominaisuuksista on kuvattu kaavaselostuksen kohdassa "Asemakaavan kuvaus" kunkin aiheen kohdalla.

SUUNNITTELU- JA KÄSITTELYVAIHEET

Vireilletulo

Kaavoitus on tullut vireille vuonna 2015 kaupungin aloitteesta.

Viranomaisyhteistyö

Kaavaratkaisun valmistelun yhteydessä on tehty yhteistyötä seuraavien viranomaistahojen kanssa:

- Helen Sähköverkko Oy
  - rakennusvirasto
-

Osallistumis- ja arviointisuunnitelman sekä kaavan valmisteluaineiston nähtävilläolo

Osallistuminen ja vuorovaikutus on järjestetty liitteenä olevan osallistumis- ja arviointisuunnitelman (OAS) mukaisesti.

Vireilletulosta ja OAS:n sekä valmisteluaineiston nähtävilläolosta on ilmoitettu osallisille kirjeillä ja verkkosivuilla www.hel.fi/kaupunkiymparisto/fi.

Osallistumis- ja arviointisuunnitelma sekä valmisteluaineistoa oli nähtävillä 14.9–5.10.2015 seuraavissa paikoissa:

- info- ja näyttelytila Laiturilla, Narinkka 2
- Kallion kirjastossa, Viides Linja 11
- kaupunkisuunnitteluvirastossa, Kansakoulukatu 3, 1. krs Verkkosivuilla www.hel.fi/suunnitelmat

Asukastilaisuudet pidettiin 17.9.2015 ja 14.1.2016 suunnittelualueella ja kumppanuustalo Hannassa.

Yhteenveto viranomaisten kannanotoista

Helsingin seudun ympäristöpalvelut -kuntayhtymä (HSY) ilmoitti lausunnossaan, että Sturenkadulla ja Josafatinkadulla sijaitsevat vesijohdot ja jätevesiviemärit tulee ottaa huomioon jatkosuunnittelussa.

Vastineet kannanottoihin on esitetty vuorovaikutusraportissa.

Yhteenveto mielipiteistä

Osallistumis- ja arviointisuunnitelmaa sekä valmisteluaineistoa koskevia mielipidekirjeitä saapui 13 kappaletta. Mielipiteissä oli useita allekirjoituksia ja lisäksi Alppila seura toimitti adressin, jossa oli 222 nimeä. Adressissa vastustettiin sähköaseman sijoittamista Josafatinkallioiden alle. Suullisia mielipiteitä on esitetty asukastilaisuudessa, sähköpostitse ja puhelimitse. Asukastilaisuuden lisäksi hankkeesta on käyty neuvotteluja alueen asukkaiden ja kaupunginosayhdistyksen kanssa.

Mielipiteet kohdistuivat pääosin ilmanvaihto- ja poistumistierakennuksen sijoittumiseen Kirstinkadun ja Josafatinkadun risteykseen. Lisäksi ilmanvaihtorakennuksesta aiheutuva melu tulisi haittaamaan alueen asukkaita sekä alueen virkistyskäyttöä. Kahdessa mielipiteessä ehdotettiin alueen täydennysrakentamista.

Mielipiteet on otettu huomioon kaavatyössä siten, että ilmanvaihto- ja poistumistierakennuksen sijoituspaikkaa on tutkittu uu-

delleen. Lisäksi on annettu tarkentavia määräyksiä maanpäällisten rakennusten ulkonäöstä, sijoituksesta, rakentamisen aikaisista vaikutuksista ja alueen kasvillisuuden palauttamisesta.

Vastineet mielipiteisiin on esitetty vuorovaikutusraportissa.

Kaavaehdotuksen julkinen nähtävilläolo (MRL 65 §) 23.2.–26.3.2018

Kaavaehdotus esiteltiin kaupunkiympäristölautakunnalle 6.2.2018 ja lautakunta päätti 6.2.2018 asettaa kaavaehdotuksen nähtäville.

Kaavaehdotus oli julkisesti nähtävillä 30 päivän ajan.

Muistutukset

Kaavaehdotuksesta ei tehty muistutuksia.

Viranomaisten lausunnot

Kaavaehdotuksesta saatiin viranomaisten lausuntoja sen ollessa julkisesti nähtävillä. Lausunnoissa ei esitetty huomautuksia.

Lausunnot saatiin seuraavilta tahoilta:

- Helsingin seudun ympäristöpalvelut (HSY)
- Uudenmaan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus (ELY-keskus)

Toimenpiteet julkisen nähtävilläolon jälkeen

Vuorovaikutusraportissa on esitetty yhteenvedot kaavaehdotuksesta saaduista viranomaisten lausunnoista.

Aineistoon tehdyt täydennykset:

- kaavaselostusta on täydennetty suunnittelu- ja käsittelyvaiheiden osalta
- kaavakartan nimiö on päivitetty
- liitekoosteen seurantalomake on korjattu.

Helsingissä 18.4.2018

Marja Piimies

Asemakaavan seurantalomake

Asemakaavan perustiedot ja yhteenveto

Kunta	091 Helsinki	Täyttämispvm	07.02.2018
Kaavan nimi	Alppiharju, Josafatinkalliot asemakaavan muutos		
Hyväksymispvm		Ehdotuspvm	06.02.2018
Hyväksyjä		Vireilletulosta ilm. pvm	27.08.2015
Hyväksymispykälä		Kunnan kaavatunnus	09112395
Generoitu kaavatunnus			
Kaava-alueen pinta-ala [ha]	1,9102	Uusi asemakaavan pinta-ala [ha]	
Maanalaisen tilojen pinta-ala [ha]	0,1600	Asemakaavan muutoksen pinta-ala [ha]	1,9102

Ranta-asemakaava Rantaviivan pituus [km]

Rakennuspaikat [lkm]	Omarantaiset	Ei-omarantaiset
Lomarakennuspaikat [lkm]	Omarantaiset	Ei-omarantaiset

Aluevaraukset	Pinta-ala [ha]	Pinta-ala [%]	Kerrosala [k-m ²]	Tehokkuus [e]	Pinta-alan muut. [ha +/-]	Kerrosalan muut. [k-m ² +/-]
Yhteensä	1,9102	100,0			0,0000	
A yhteensä						
P yhteensä						
Y yhteensä						
C yhteensä						
K yhteensä						
T yhteensä						
V yhteensä	1,1647	61,0			0,0000	
R yhteensä						
L yhteensä	0,7455	39,0				
E yhteensä						
S yhteensä						
M yhteensä						
W yhteensä						

Maanalaiset tilat	Pinta-ala [ha]	Pinta-ala [%]	Kerrosala [k-m ²]	Pinta-alan muut. [ha +/-]	Kerrosalan muut. [k-m ² +/-]
Yhteensä				0,1600	

Rakennussuojelu	Suojellut rakennukset		Suojeltujen rakennusten muutos	
	[lkm]	[k-m ²]	[lkm +/-]	[k-m ² +/-]
Yhteensä				

Alamerkinntät

Aluevaraukset	Pinta-ala [ha]	Pinta-ala [%]	Kerrosala [k-m ²]	Tehokkuus [e]	Pinta-alan muut. [ha +/-]	Kerrosalan muut. [k-m ² +/-]
Yhteensä	1,9102	100,0			0,0000	
A yhteensä						
P yhteensä						
Y yhteensä						
C yhteensä						
K yhteensä						
T yhteensä						
V yhteensä	1,1647	61,0			0,0000	
VP	1,1647	100,0			-0,8832	
VP/s					0,8832	
R yhteensä						
L yhteensä	0,7455	39,0				
Kadut	0,7455	100,0				
E yhteensä						
S yhteensä						
M yhteensä						
W yhteensä						

Maanalaiset tilat	Pinta-ala [ha]	Pinta-ala [%]	Kerrosala [k-m ²]	Pinta-alan muut. [ha +/-]	Kerrosalan muut. [k-m ² +/-]
Yhteensä				0,1600	
ma				0,1600	

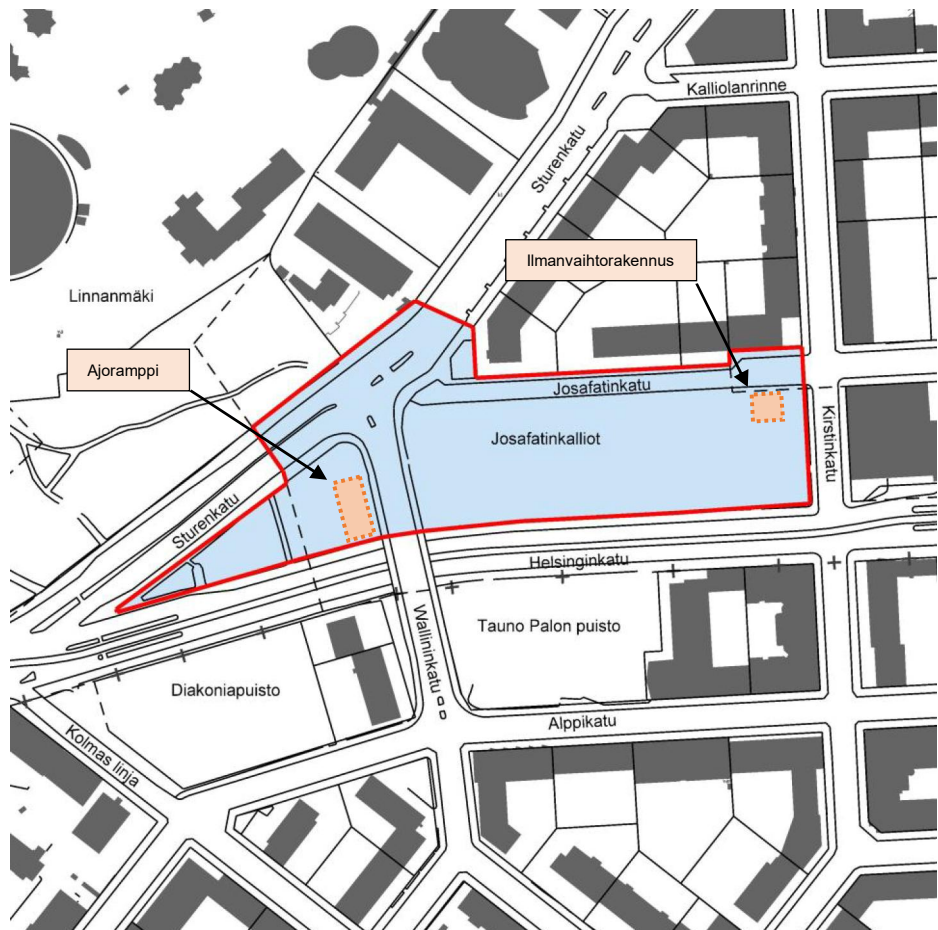
JOSAFATINKALLIOIDEN ASEMAKAAVAN MUUTOS

OSALLISTUMIS- JA ARVIOINTISUUNNITELMA

Josafatin kallioiden alle ollaan suunnittelemassa sähköasemaa. Sähköasema sijoittuu maanalaisiin tiloihin, sisäänajo sähköasemalle sijoittuu Helsinginkadun ylittävän Wallininkadun sillan itäpuolelle. Sähköaseman ilmanvaihto ja varauoskäynnit sijoittuvat puistoon, Josafatinkadun ja Kirstinkadun kulmaan. Josafatinkalliot -puistoalue suojellaan.

Suunnittelun tavoitteet ja alue

Asemakaavan muutos koskee Josafatinkallioiden puistoa sekä Sturenkadun, Josafatinkadun ja Wallininkadun alueita.

*Kuvassa on esitetty asemakaavan muutoksen raja-
us sekä asemakaavan muutoksen mahdollistaman maanalaisen sähköaseman maanpääl-
liset osat.*

Asemakaavan muutoksen tavoitteena on mahdollistaa maanalaisen sähköaseman sijoittumisen alueelle.

Valmistelun eteneminen

Tämän osallistumis- ja arviointisuunnitelman yhteydessä esitellään asemakaavan muutoksen luonnosaineisto.

Luonnoksen ja siitä saadun palautteen pohjalta laaditaan asemakaavaehdotus, joka esitellään kaupunkisuunnittelulautakunnalle alkuvuodesta 2016.

Osallistuminen ja aineistot

Osallistumis- ja arviointisuunnitelma ja kaavaluonnosaineisto ovat esillä 14.9–5.10.2015 seuraavissa paikoissa:

- info- ja näyttelytila Laiturilla, Narinkka 2
- Kallion kirjastossa, Viides Linja 11
- kaupungin ilmoitustaululla, Kaupungintalo, Pohjoisesplanadi 11–13
- Verkkosivuilla www.hel.fi/suunnitelmat

Suunnitteluaineistoihin voi tutustua myös Helsingin karttapalvelussa kartta.hel.fi/suunnitelmat/.

Kaavan valmistelija on tavattavissa myös kaupunkisuunnitteluvirastossa sopimuksen mukaan.

Mielipiteet osallistumis- ja arviointisuunnitelmasta, suunnittelun lähtökohdista ja kaavaluonnosaineistosta pyydetään toimittamaan **viimeistään 5.10.2015** kirjallisesti osoitteeseen Helsingin kaupunki, Kirjaamo, Kaupunkisuunnitteluvirasto, PL 10, 00099 HELSINGIN KAUPUNKI, (käyntiosoite: Kaupungintalo, Pohjoisesplanadi 11–13), sähköpostilla [helsinki.kirjaamo\(a\)hel.fi](mailto:helsinki.kirjaamo(a)hel.fi), faksilla (09) 655 783 tai suullisesti kaavan valmistelijalle.

Viranomais- ja muu asiantuntijayhteistyö järjestetään erillisin neuvotteluin.

Asemakaavaluonnosaineiston ja saadun palautteen pohjalta valmistellaan kaavaehdotus. Asemakaavaehdotuksen julkisesta nähtävilläolosta tiedotetaan kuulutuksella Helsingin sanomissa, Hufvudstadsbladetissa, Metro lehdessä sekä verkkosivuilla www.hel.fi/kaavakuulutukset.

Osalliset

Alueen suunnittelussa osallisia ovat alueen ja lähialueiden maanomistajat, asukkaat ja yritykset sekä seuraavat seurat, yhdistykset ja asiantuntijaviranomaiset:

- Kallio Seura ry, Kallio-liike, Alppila-seura, Helsingin kaupungin-osayhdistykset ry Helka
- Helsingin yrittäjät
- Uudenmaan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus, Museovirasto, Helen Oy, Helsingin seudun ympäristöpalvelut HSY / vesihuolto
- kaupunginmuseo, kiinteistöviraston geotekninen osasto, tilakeskus ja tonttiosasto, rakennusvalvontavirasto, rakennusvirasto, pelastuslaitos, ympäristökeskus

Vaikutusten arviointi

Kaupunkisuunnitteluviraston asiantuntijat arvioivat kaavan toteuttamisen vaikutuksia muun muassa yhdyskuntarakenteeseen ja rakennettuun ympäristöön, liikenteen ja teknisen huollon järjestämiseen, kaupunkikuvaan ja kulttuuriperintöön.

Suunnittelun taustatietoa

Kaavamuuotos on tullut vireille kaupunkisuunnitteluviraston aloitteesta.

Alueen omistaa Helsingin kaupunki.

Alueella on voimassa 8901 asemakaava vuodelta 1985 jossa alue on merkitty katu- ja puistoalueiksi.

Yleiskaava 2002:ssa alue on merkitty kaupunkipuistoksi. Keskustan kulttuuripuistoa ja alueellisia kaupunkipuistoja kehitetään monipuolisina toiminta-, kohtaamis-, kulttuuri- ja luontoympäristöinä. Alueelle saa rakentaa tarpeellisia yhdyskuntateknisten huollon tiloja ja liikenneväyliä.

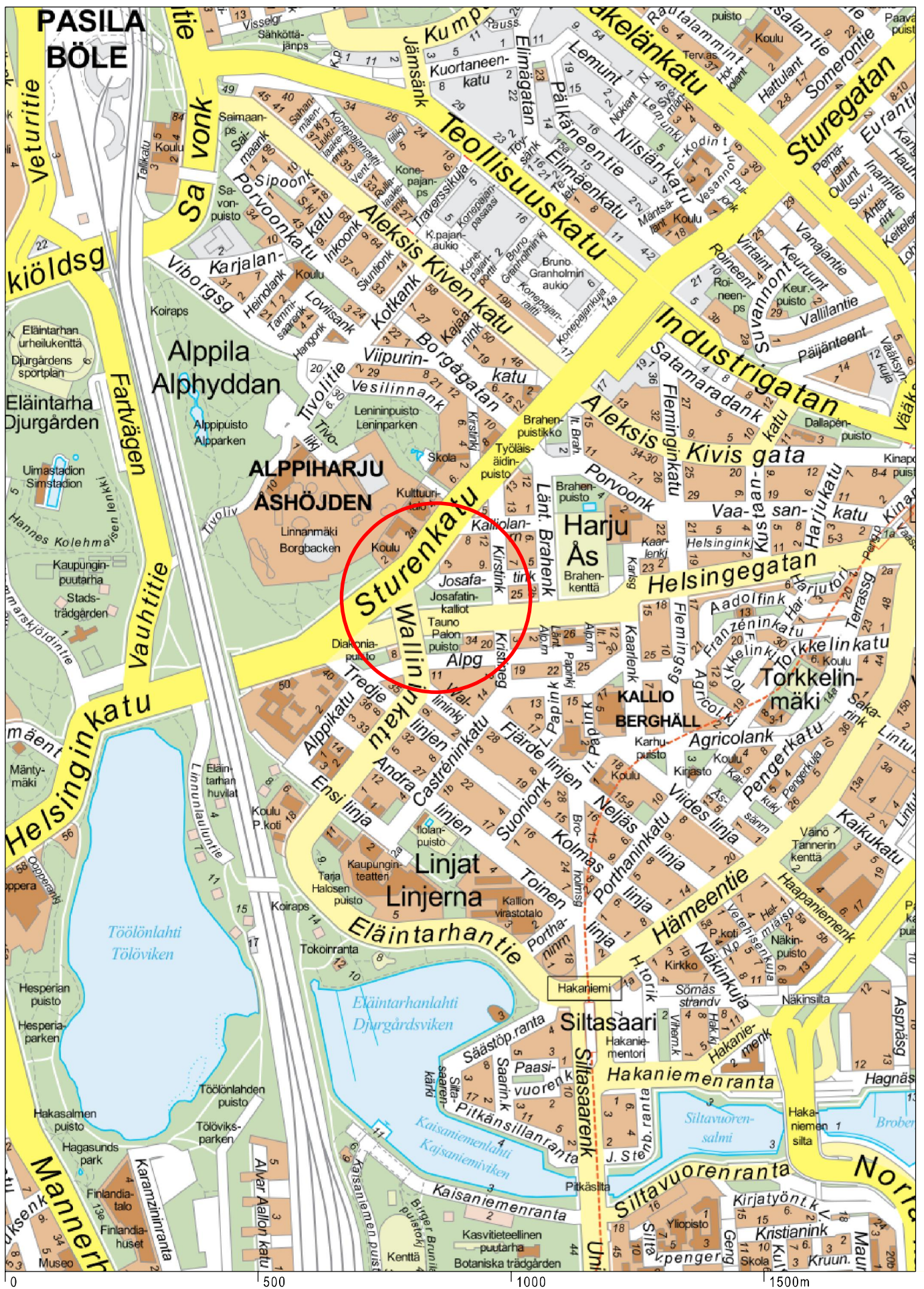
Helsingin maanalaisessa yleiskaavassa alue on varattu maanalaisille toiminnoille, jossa kallionpinta on arviolta 0-20 m maanpinnasta.

Lisätiedot

arkkitehti Perttu Pulkka, p. (09) 310 37465, perttu.pulkka@hel.fi

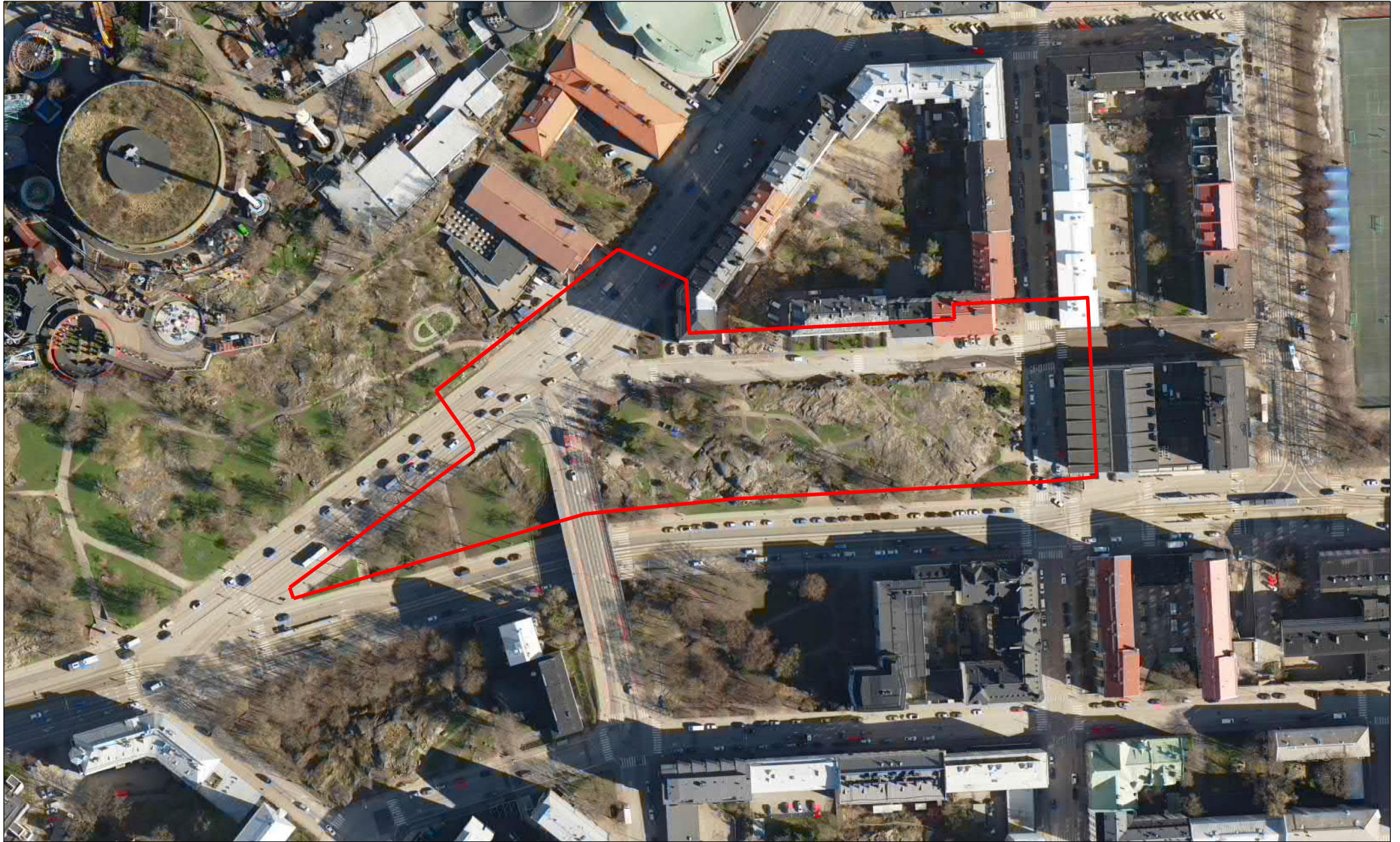

Sijaintikartta
 Alppiharju
 Josafatinkalliot

Helsingin kaupunki
 Asemakaavoitus
 Eteläinen alueyksikkö / Kantakaupunki

Ilmakuva
Alppiharju
Josafatinkalliot

Helsingin kaupunki
Asemakaavoitus
Eteläinen alueyksikkö / Kantakaupunki

RJU 12
357
YV

YO

12

356
AK

355
AK

VP

ALPPIPUISTO
ALPPARKEN

STUREGATAN 2

JOSAFATINKATU

JOSAFATSGATAN

KRISTINE-
KATU
ma-1
KRISTINE-
GATAN

352
K

STURENKATU

maah
WALLINSKATU
ma-2

VP/s

JOSAFATINKALLIOT
JOSAFATSBERGEN

HELSENGINKATU

HELSENGEGATAN

VP

VP

TAUNO PALON PUISTO
TAUNO PALOS PARK

11322
AK

11323
AK

DIAKONIAPUISTO
DIAKONIPARKEN

11311
AK

11

KALLIO 11
ALPPIKATU
ALPGATAN

11321
AK

11324
YK
AK

304
YS-d

11317
AK

AK

ASEMAKAAVAMERKINNÄT JA -MÄÄRÄYKSET

Puisto.

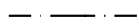
Suojeltava puisto, joka on kaupunkikuvallisesti, kulttuurihistoriallisesti ja puutarhataiteen kannalta arvokas. Puiston avokalliot tulee säilyttää. Puisto tulee kunnostaa alkuperäisen suunnitelman periaatteiden pohjalta. Puiston alkuperäinen tilarakenne, maastonmuodot, sommitelmat, kulkuväylät, rakenteet ja kasvilisuus tulee pitää kunnossa ja säilyttää.

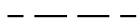
2 m kaava-alueen rajan ulkopuolella oleva viiva.

Korttelin, korttelinosan ja alueen raja.

Osa-alueen raja.

Ohjeellinen osa-alueen raja.

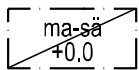
Risti merkinnän päällä osoittaa merkinnän poistamista.

JOSAFATIN

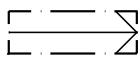
Kadun tai puiston nimi.

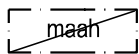
Rakennusala.

Maanalainen tila, johon saa sijoittaa 15 metriä korkean sähköaseman suojavyöhykkeineen. Luku ilmoittaa likimääräisen lattian korkeusaseman.

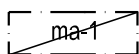
Maanalaisiin tiloihin johtava ajoluiska. Ajoluiskan yhteyteen saa sijoittaa ilmanvaihdon säleikköjä pystysuorille pinnoille. Ajoluiska ja sen suuaukko tulee sovittaa huolellisesti silan viereen puistoon ja kalliomaastoon.

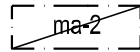
Maanpinnalle johtava 5,5 metriä korkea tunneli suojavyöhykkeineen. Suuaukon näkyvät rakenteet ja pinnoitteet tulee suunnitella ja toteuttaa korkeatasoisina. Tunnelin louhimisessa tulee noudattaa erityistä varovaisuutta.

Ilmanvaihtokuilun, savunpoistokuilun ja varapoistumistien rakennusala. Rakennuksen julkisivut tulee suunnitella arvokkaaseen ympäristöön sopivina. Rakennuksen maanpäällisen osan korkeus saa olla enintään 3,5 metriä. Katon tulee olla viherkatto ja kattomuodon tulee olla tasakatto. Ilmanvaihtosäleiköt tulee suunnata pois päin asuinrakennuksista.

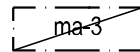

Maanalainen tila, johon saa sijoittaa maanpinnalle johtavan tilan suojavyöhykkeineen.

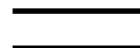
Katualueelle ei saa sijoittaa maanpinnan yläpuolelle ulottuvia rakenteita. Avokalliot tulee säilyttää.

Maanalainen tila, johon saa sijoittaa maanpinnalle johtavan muuntajanlaskukuilun suojavyöhykkeineen. Ei saa sijoittaa kadunpinnan tason yläpuolelle ulottuvia rakenteita.

Maanalainen tila, johon saa sijoittaa maanpinnalle johtavan tilan suojavyöhykkeineen. Maanalaiseen tilaan johtavan oven saa sijoittaa Josafatinkadun varren kallioleikkaukseen. Sisäänkäynti tulee suunnitella osaksi kallioleikkauksen seinämää ja sen tulee liittyä siihen saumattomasti. Sisäänkäynti tulee suunnitella ja toteuttaa siten, ettei rikkoutumatonta kallion lakialuetta vahingoideta. Sisäänkäynnin julkisivut tulee suunnitella arvokkaaseen ympäristöön sopivina.

Kaupungin katualueen alle sijoittuvien tilojen rakenteet tulee tasausten, pinnoitteiden, rakenteiden ja kadun kaltevuuden osalta suunnitella kaupungin ohjeiden mukaan.

Katu

Ohjeellinen yleiselle jalankululle varattu alueen osa.

Ilmanvaihto ei saa aiheuttaa melua tai ilman epäpuhtauksia ympäristöön.

Mikäli maastoa maanalaista sähköasemaa rakennettaessa avataan, tulee alueen puustoa, kasvillisuutta ja avokalliota säästää mahdollisimman paljon.

Alue tulee rakentamisen jälkeen kunnostaa hyväksytyyn ympäristösuunnitelman mukaisesti puistoalueen kokonaisuutta ja arvoa vastaavalla tavalla. Rakennustöiden vuoksi poistettava puusto ja muu kasvillisuus korvataan alkuperäisen suunnitelman periaatteiden pohjalta.

Rakennus ympäristöineen tulee viimeistellä siten, että se materiaaleiltaan ja istutuksin liittyy saumattomasti puistoalueeseen, lähtökohtana alueen ennallistaminen.

Maanalaiset tilat on sijoitettava, louhittava ja lujitettava siten, ettei niistä tai niiden rakentamisesta aiheudu vahinkoa viereisille kiinteistöille.

Maanpäälliset rakenteet:

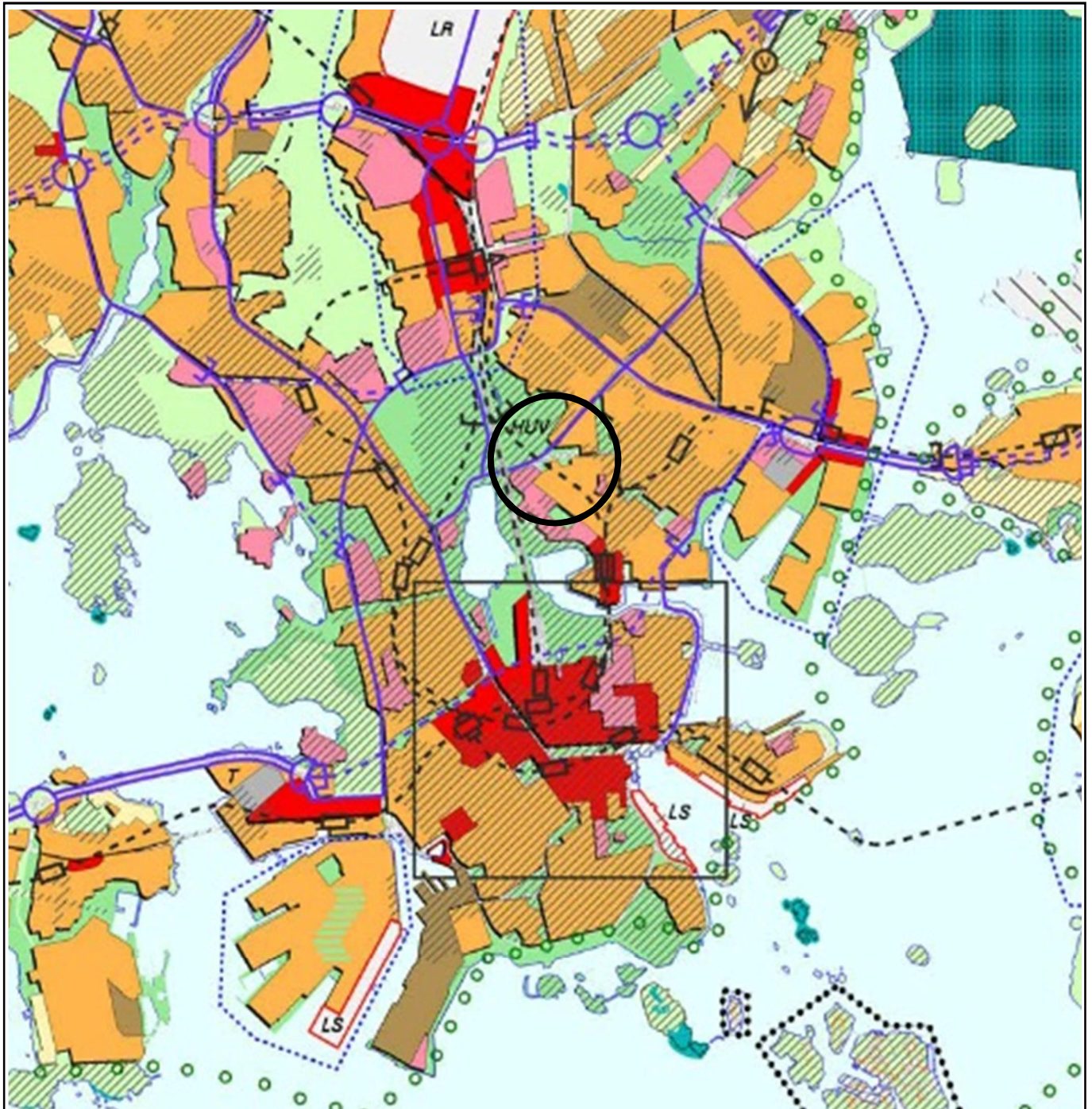
1. Ajoramppi
2. Ilmanvaihtorakennus
3. Hätäpoistumistie ja hyökkäystie

Maanalaiset osat:

5. Ajorampin maanalainen osa
6. Muuntajatali
7. Muuntajanlaskutila, kansi asfaltin alla

Havainnekuva 6.2.2018
Josafatinkalliot, sähköasema
1:1000

Helsingin kaupunki
Asemakaavoitus
Eteläinen alueyksikkö/ Kantakaupunki

- KESKUSTATOIMINTOJEN ALUE
- KERROSTALOVALTAINEN ALUE, ASUMINEN/TOIMITILA
- T* Toimilähtöisena kehitettävä alue.
- PIENTALOVALTAINEN ALUE, ASUMINEN
- HALLINNON JA JULKISTEN PALVELUJEN ALUE
- TYÖPAIKKA-ALUE, TEOLLISUUS/TOIMISTO/SATAMA
- TEKNISEN HUOLLON ALUE
- KAUPUNKIPIIUSTO

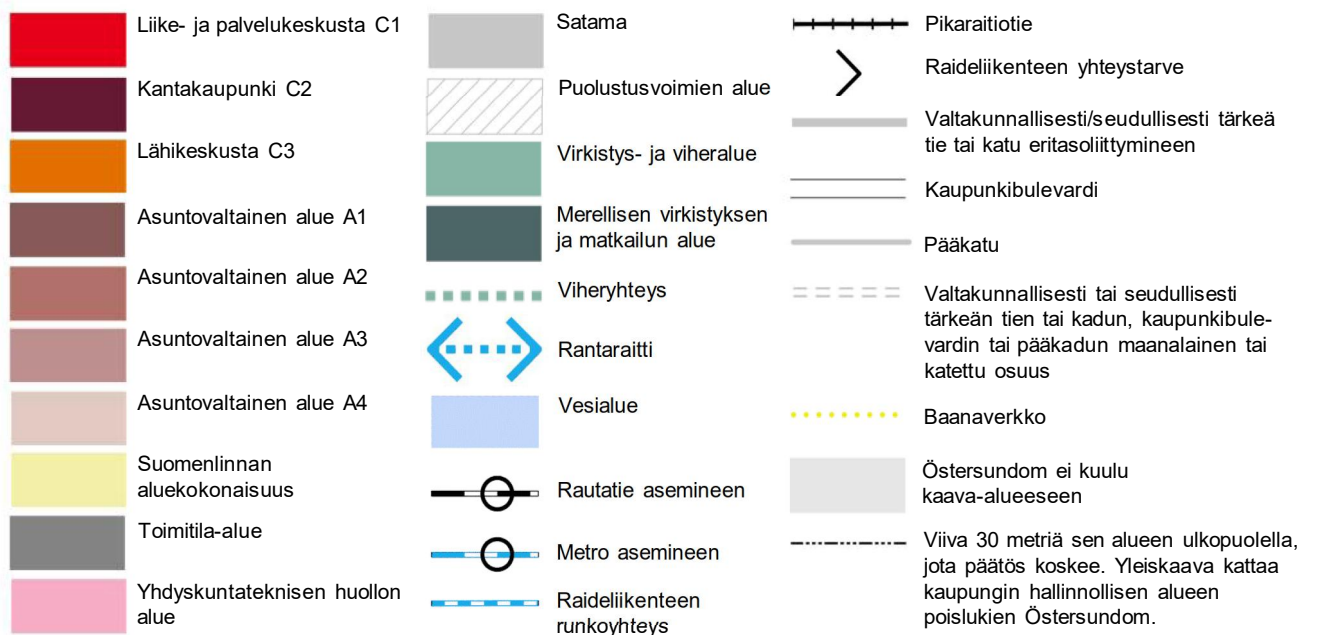
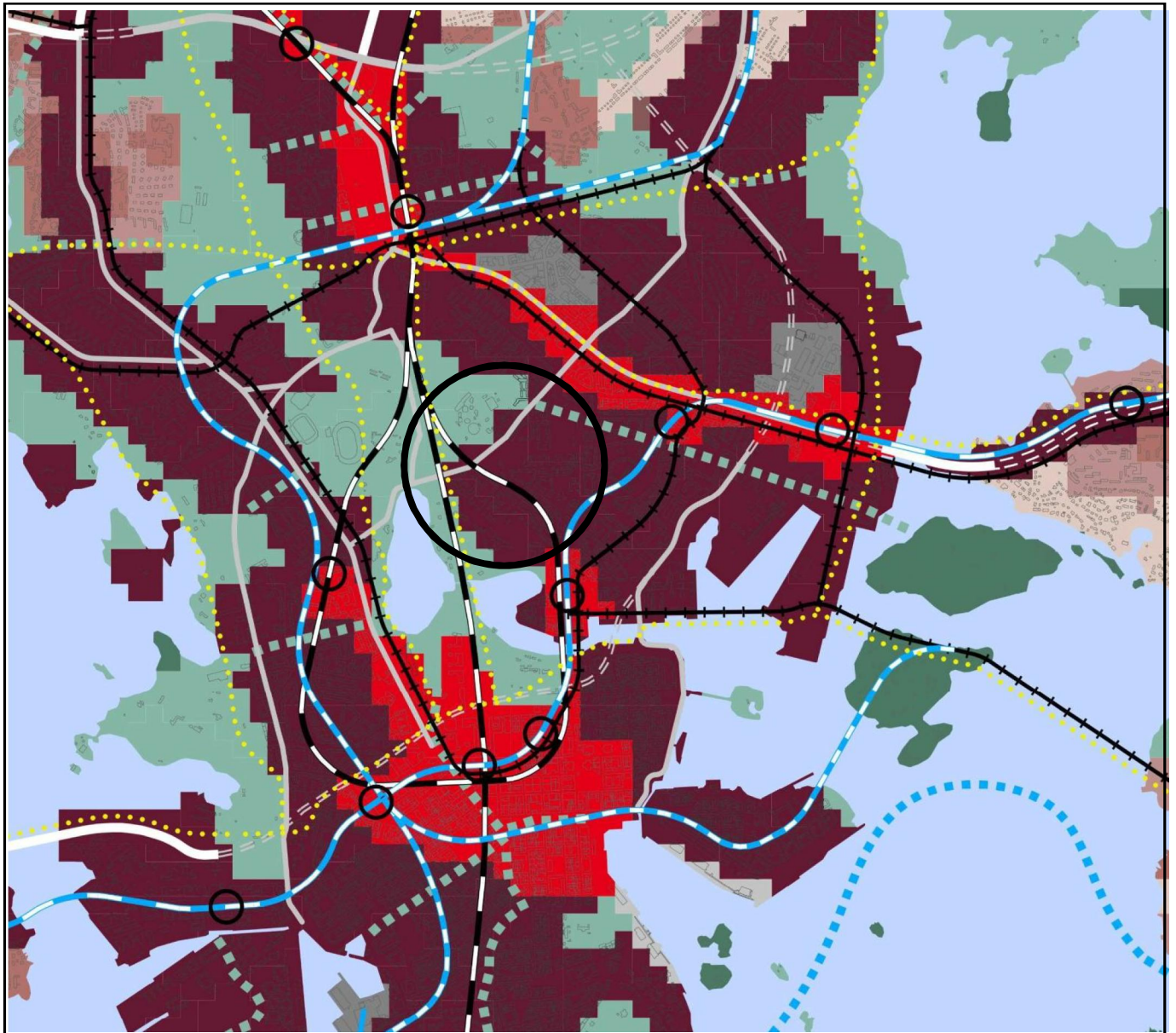
HUV
EA Ympäristöolosuhteina työvaiheena kehitettävä alue. Eko-osumisen kokeilualue.

- VIRKISTYSALUE
- Helsinki-puistona kehitettävä alue.*
- LR* LIIKENNEALUE
- LS* SATAMA-ALUE
- SOTILASALUE
- (A) Alue, joka muutetaan asunto- ja virkistys-alueeksi, jos yleiskaavakartalle osoitettu muu toiminta siirtyy alueelta pois.
- LUONNONSUOJELUALUE
- KULTTUURIHISTORIALLISESTI, RAKENNUS- TAITTEELLISESTI JA MAISEMAKULTTUURIN KÄNNÄLTÄ MERKITTÄVÄ ALUE
- MAAILMANPERINTÖKOHDE

- VESIALUE
- KESKUSPUISTON ALUE
- SUUNNITTELUALUE
- SELVITYSALUE, JONKA MAANKÄYTTÖ RATKAISTAAN YLEISKAAVALLA TAI OSAYLEISKAAVALLA
- MOOTTORIKATU
- PÄÄKATU
- METRO TAI RAUTATIE ASEMIINEEN
- JOUKKOLIIKENTEEN KEHÄMÄINEN RUNKO-LINJA ASEMIINEEN (JOKERI, bussi tai raitiotie)
- PÄÄLIKENNEVERKON MAANALAINEN OSUUS
- VIIRA, NOPEAN RAITIOTIEN VARAUS
- KÄVELYKESKUSTA

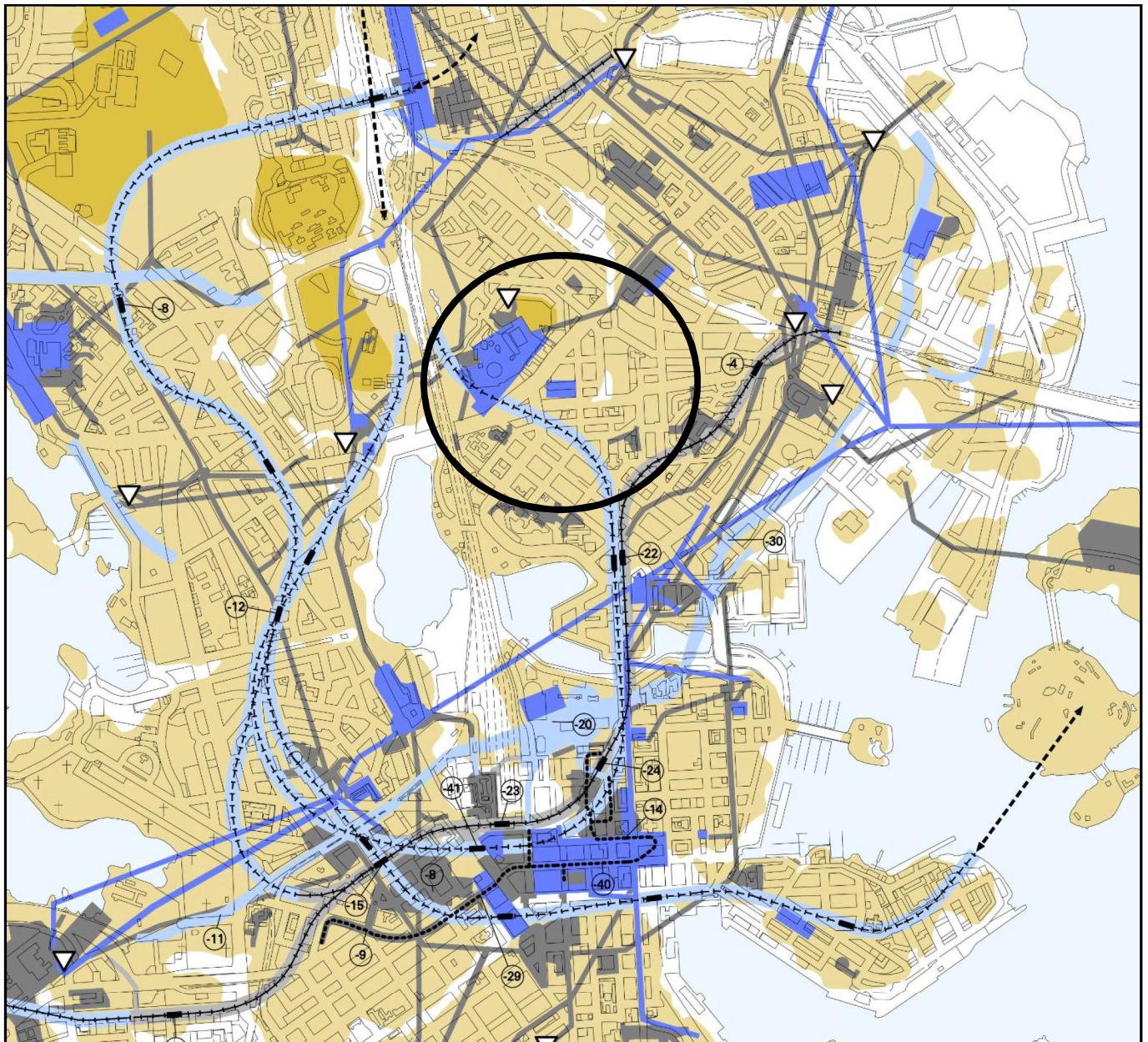
Ote Yleiskaava 2002:sta
Alppiharju, Josafatinkalliot

Helsingin kaupunki
Asemakaavoitus
Eteläinen alueyksikkö / Kantakaupunki

Ote Helsingin uudesta yleiskaavasta
(kaupunginvaltuusto 26.10.2016)
Alppiharju, Josafatinkalliot

Helsingin kaupunki
Asemakaavoitus
Eteläinen alueyksikkö / Kantakaupunki

— 30 metriä kaava-alueen rajan ulkopuolella oleva viiva.

■ Nykyiset rakennetut maanalaiset liikennetunnelit ja niihin liittyvät tilat.

■ Suunnitellut liikennetunnelit ja tilat.

■ Nykyiset rakennetut maanalaiset tilat.

■ Suunnitellut maanalaiset tilat.

■ Kallioresurssi, joka soveltuu maanalaisien tilojen rakentamiseen.

— Raideliikennetunneli ja tärkeimmät asemat.

--- Katkoviivamerkinnällä osoitetaan suunnitellun raideliikennetunnelin ohjeellinen linjaus ja asemien sijanti.

← Liikenneyhteyden suunnittelutarve alueelta tai alueiden välillä.

▽ Nykyinen, erityisen tärkeä kulkuyhteys teknisen huollon maanalaiseen tilaan tai tunneliin.

○(-23) Likimääräinen maanalaisen tilan tai tunnelin lattia korkeusasema.

--- Huoltotunneli.

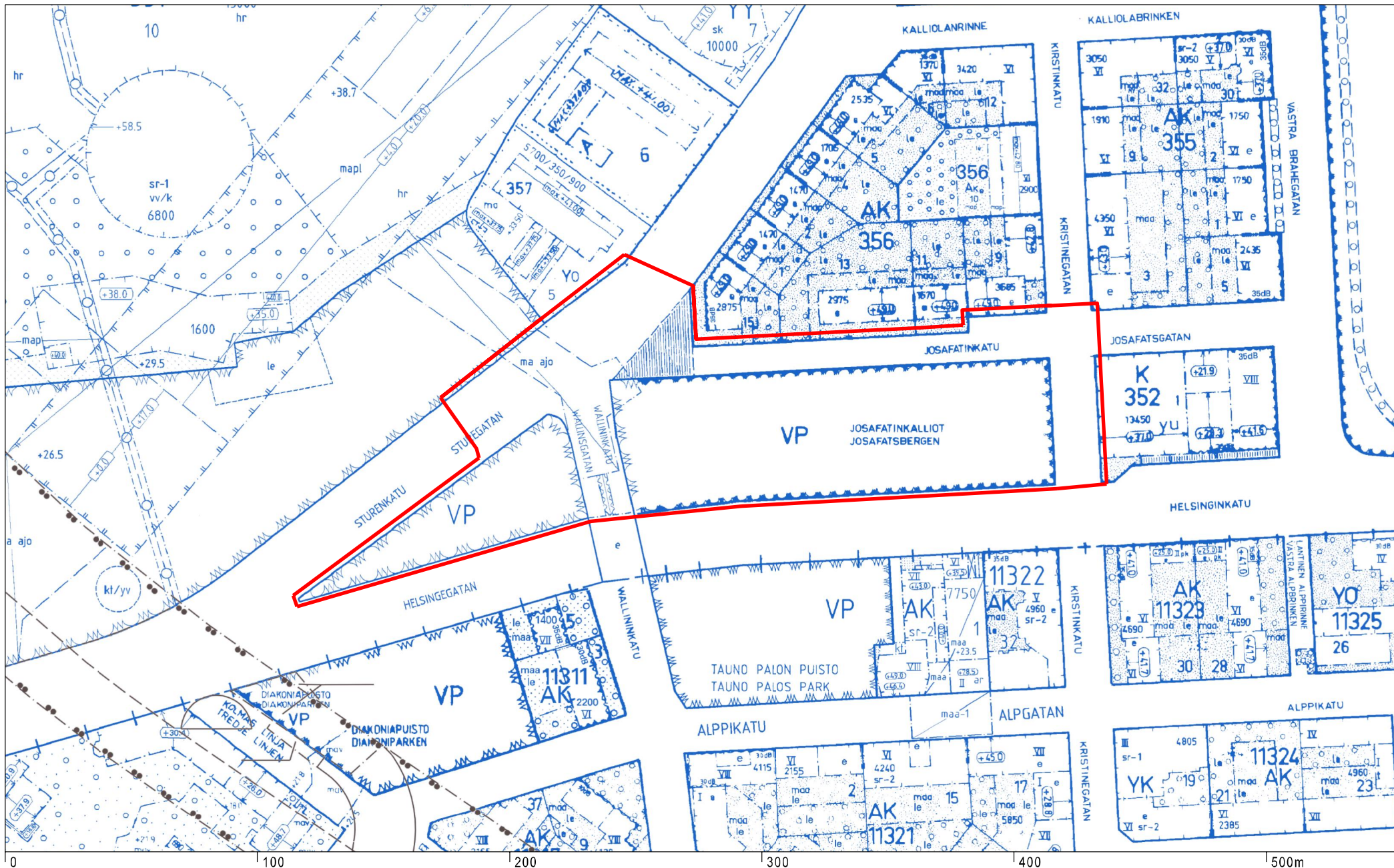
■ Kantakaupungin pintakallioalueet.

■ Esikaupungin pintakallioalueet.

Ote Helsingin maanalaisesta yleiskaavasta (kaavakartta nro 2)
Alppiharju, Josafatinkalliot

Helsingin kaupunki
Asemakaavoitus
Eteläinen alueyksikkö / Kantakaupunki

Ote ajantasa-asmakaavasta
 Alppiharju
 Josafatinkalliot

Helsingin kaupunki
 Asemakaavoitus
 Eteläinen alueyksikkö / Kantakaupunki

JOSAFATINKALLIOT LÄHTÖTIEDOT

Helsingin kaupunki, Kaupunkisuunnitteluvirasto,
Hertta Ahvenainen

HISTORIA

Josafatinkallioiden kuvaus:

Alppiharjussa avokallioisella ja jyrkällä rinnealueella sijaitseva puisto rajautuu kaikilta sivuiltaan katualueisiin. Puistoa reunustaa pohjoisesta Josafatinkatu ja sen pääosin 1940-luvulla rakentuneet kerrostalot ja etelästä Helsinginkatu ja sen toisella puolella oleva Tauno Palon puisto sekä kerrostalot 1900-luvun alusta ja 1950-luvulta. Itäistä sivua pitkin kulkeva Kirstinkadun toisella puolla on 1960-luvulla rakentunut Kallion urheilutalo. Lännessä puistoa rajaa 1960-luvun lopulla rakentunut Wallininkadun silta. Puistosommitelma sovitettu hienovaraisesti kalliomuotoihin. Kallioiden lomassa kulkee sorapintaisia ja liuskeki- vettyjä käytäviä ja portaita. Puistoaukiot ja oleskelupaikat sijoittuvat kallioiden suojaan. Puiston keskellä on kaksi kallioihin rajautuvaa vesiai- hetta. Ylhäällä kallioiden päällä sijaitseva vesiaihe on ilmeeltään luonnonmukainen lampi perennaistutuksineen ja kallion alla sijaitse- va vesiaihe rakennetumpi liuskekinin vuoratuin betonimuurein rajattu allas. Vesiaiheiden välissä kulkee kivetty puro ja vesiputous. Puiston länsiosassa on rinteeseen pengerretty amfiteatteri. Puiston kasvilli- suus on runsaslajinen. Nurmialueita on vähän ja ne keskittyvä kallio- rinteen alle Helsinginkadun varteen.

Kohteen keskeiset vaiheet:

- Alue kaavoitettiin alueen ensimmäisessä asemakaavassa 1901 rakennuskortteliksi, mutta vaikeassa maastossa olevaa korttelia ei koskaan rakennettu.
- 1970-luvulla viereisessä korttelissa sijaitseva kallion urheilutalo halusi laajentaa rakentamattomalle kallioiselle tonttimaalle. Han- ketta vastustamaan syntyi Josafatin puistoliike.
- Puistoliike siivosi kallioalueita ja hankkivat ja istuttivat alueel- le puistopuita sekä järjesti tapahtumia ja tempauksia puistossa. Puistoliike toimi aktiivisesti vuosien 1972-1992 välisen ajan.
- Vuonna 1985 hyväksyttiin asemakaavan muutos, jonka myötä alue viimein kaavoitettiin puistoksi.
- Puisto suunniteltiin vuonna 1986 (Gretel Hemgård) ja valmistui vuonna 1992. Suunnitelmaa jouduttiin työmaavaiheessa sovitta- maan kallioiseen maastoon, mm. leikkialue rakennettiin pienem- pänä. Alueella säästettiin suuri osa puistoliikeen istuttamasta ja itsestään kylväytyneestä puustosta, jonka lomaan istutukset teh- tiin.
- Puiston kallioon on kiinnitetty puistoliikeen historiasta kertova kuparilaatta. "Josafatin kalliot on saatu säilymään puistona asuk- kaiden v. 1971-91 käymän pitkän ja sitkeän taistelun tuloksena."
- Puiston pieni leikkipaikka poistettiin 2006.

Lähde: Rakennusvirasto, Arvoympäristöt , <http://kartta.hel.fi/>

Josafatinkalliot taustalla. 1950-luku. HKM

Josafatin puistoliike, Josafatin kallion siivoustalkoot, 1970-luku Kansan arkisto

Josafatin puistoliike Mauri Antero Numminen esiintyy pihalla, yleisö kuuntelee taustalla. Reportaasikuvia 1970-luku Kansan arkisto

Josafatin puistoliike, Josafatin koivu -kyltti ja miehet, 1970-luku Kansan arkisto

Tomas Palmgren www.vihreasyliit.fi

Josafatin puistoliike, Josafatin kallon siivoustalkoot, 1970-luku Kansan arkisto

VANHAT OPAS- JA ASEMAKAAVAKARTAT

1770-luku

1820

1909

1918

1937

1962

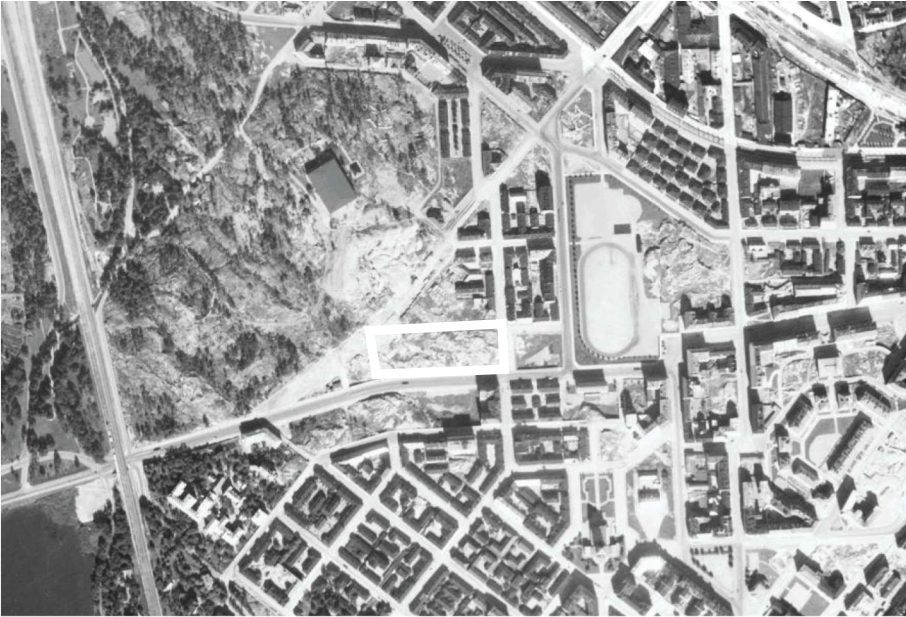

2012

VANHAT ILMAKUVAT

1932

1943

1950

1964

1976

1988

2005

2014

KALLION JÄRJESTELYEHDOTUS 1887

MAANALAINEN YLEISKAAVA

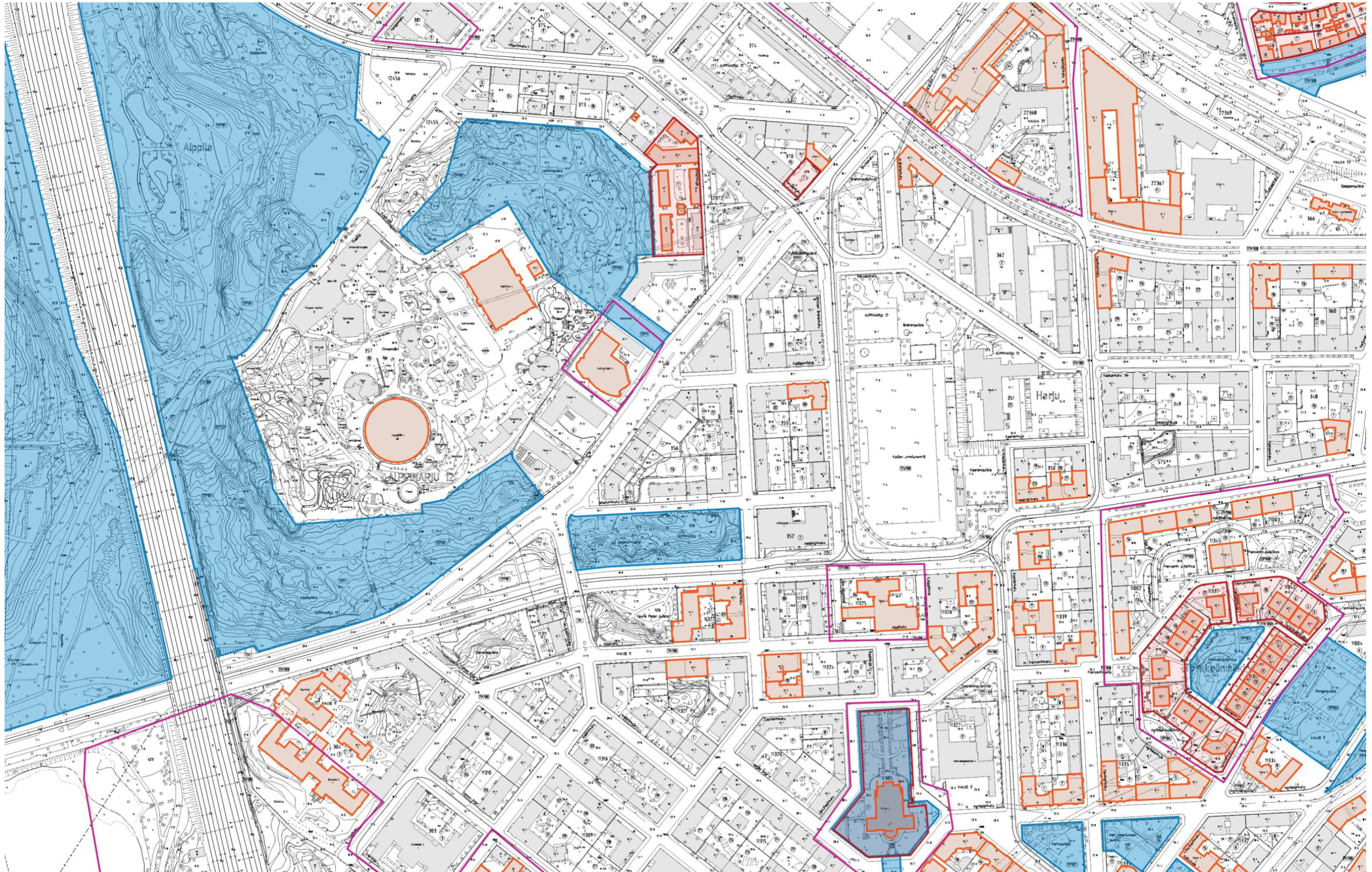

 Nykyiset rakennetut maanalaiset tilat

 Suunnitellut liikennetunnelit ja tilat

 Suunnitellut maanalaiset tilat

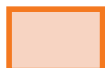
SUOJELU

Helsingin karttapalvelu <http://kartta.hel.fi/>

Arvoympäristöt

Kaavassa suojellut rakennukset

Kaavassa suojellut alueet

RKY2009

ARVOYMPÄRISTÖ: JOSAFATINKALLIOT

Kohdetyyppi:

Kaupunginosa: 12. Alppiharju

Osa-alue:

Hallinta: HKR

Suunnittelijat: Gretel Hemgård

Liittämivuosi tietokantaan: 2008

Ajantasa-asetus: nro. 8910 v. 1985

Kaavamerkintä: VP Puisto

Yleiskaava 2002 ja RKY-merkinnät: Kulttuurihistoriallisesti, rakennustaiteellisesti ja maisemakulttuurin kannalta merkittävä kaupunkipuisto (YK 2002).

Arvoluokka: II

Arvon perustelu: Kansanliikkeen ansiosta syntynyt kaupunkikuvallisesti merkittävä ja alkuperäisen yleisilmeen säilyttänyt 1990-luvun alussa rakennettu puistoalue.

Historiallinen arvo: Puisto on syntynyt Josafatin kansanliikkeen 20 vuotta kestäneen ponnistuksen ansiosta. Puiston kallioon on kiinnitetty puistoliiikkeen historiasta kertova kuparilaatta. "Josafatin kalliot on saatu säilymään puistona asukkaiden v. 1971-91 käymän pitkän ja sitkeän taistelun tuloksena."

Arkkitehtoninen/maisema-arkkitehtoninen arvo: Puisto on maisema-arkkitehti Gretel Hemgårdin tuotannon edustava esimerkki sekä aikakautensa suunnitteluihanteiden hyvä edustaja.

Kaupunkirakennustaiteellinen arvo:

Kaupunkikuvallinen arvo: Muodostaa yhdessä Tauno Palon puiston kanssa Helsinginkadun varrelle kaupunkikuvallisesti merkittävän viheraluekokonaisuuden. Puiston laajat avokalliot ovat kaupunkikuvassa leimaa antava tekijä.

Kaupunkirakenteellinen arvo:

Kasvilajistollinen arvo:

Harvinaisuusarvo:

Alkuperäisyysarvo: Puiston alkuperäinen yleisilme ja keskeiset tyylipiirteet säilyneet.

Nähtävyyksisarvo:

Muut arvot:

Josafatin puistoliike

Josafatin kallion siivoustalokoot, Mauri Antero Numminen esiintyy pihalla, yleisö kuuntelee taustalla.

Vanhukset istuttamassa koivua, taustalla Josafatin koivu- kyltti.

Näyttelijä-laulaja Kristina Halkola säestäjineen.

Reportaasikuvia 1970-luku
KANSAN ARKISTO
www.arjenhistoria.fi

PUISTOSUUNNITELMA VUODELTA 1985 MAISEMASUUNNITTELU HEMGÅRD

- OLEMASSA OLEVA PUU
- ISTUTETTAVA PUU
- PENSAASITUTUS
- NURMALLE
- SIPULKASVEJA NURMELLA
- PERENNAISTUTUS
- KÖYNNÖS

LUONNOS 12 JOSEFATINKALLIOT	ILLUSTRATIO PUUSTOSUUNNITELMA ILLUSTRATIO 1:200
SUUNNITTELUKOKOON 3590 PUUSTO	23:1

maisemasuunnittelu hemgård
J. J. J. J.

ARVOYMPÄRISTÖ: JOSAFATINKALLIOT

Säilyneisyys: 1990-luvulla rakennettu puisto on säilyttänyt alkuperäisen hahmonsaa.

Tilarakenne/sommitelma: Puiston alkuperäinen 1990-luvun tilajäsentely ja käytäväsommitelma on pääosin säilynyt. Vaatimaton leikkipaikka puiston länsiosassa poistettiin 2000-luvulla.

Rakenteet: Nykyiset rakenteet (vesialtaat, purot, puurakenteiset ja luonnonkivi muurit, aidat, portaat) ovat säilyneet alkuperäisinä.

Pinnoitteet: Pinnoitteet (asfaltti, kivituhka, liuskekivilaatoitus) säilyneet alkuperäisinä.

Kasvillisuus: Puiston nykyisestä kookkaasta puustosta suuri osa on peräisin 1970- ja 1980-luvulta, jolloin puistoliikkeen aktiivit istuttivat sinne puistopuita (mm. koristeomenapuita, vaahteroita, jalavia). Puistossa on säilytetty myös alueelle itsestään kylväytynyttä puustoa (koivuja, haapaa, pihlajaa ja leppää). Puiston 1990-luvun istutukset ovat säilyneet pääosin. Perennoja on uusittu ja vaihdettu useaan otteeseen. Puistossa, yläaltaan lähistöllä kasvanut kookas poppeli poistettiin 2006.

Kalusteet ja varusteet: Penkit (metallirunkoinen puupenkki, Hags) ja roskikset (City) säilyneet alkuperäisinä. Leikkivälineet poistettu 2006.

Valaistus: Puistossa käytössä olevat puistovalaisimet (Idman) ovat säilyneet alkuperäisinä.

Vaalittavia ominaisuuspiirteitä: Alkuperäisen suunnitelman mukaiset avokallioiden lomassa kulkevat käytävät ja olevat oleskelualueet, amfiteatteri, perenna- ja pensasistutukset ja vesiaiheet. Avokalliot ja niitä reunustavat avoimet nurmet.

Arvoja heikentäviä tekijöitä:

- Vesiputouksen vesi ei putoa altaan pintaan vaan altaan takareunalle (suunnitelmassa altaalla ei takareunaa vaan altaan vesipinta jatkuu kallioon asti)
- Tavanomaiset, harmaat putkikaiteet eivät vastaa kohteen arvoa
- Suunnitelman mukainen puuttuva kasvillisuus (etenkin koilliskulman puut ja pohjoisreunan köynnökset)

Kunto:

Suosituksukset:

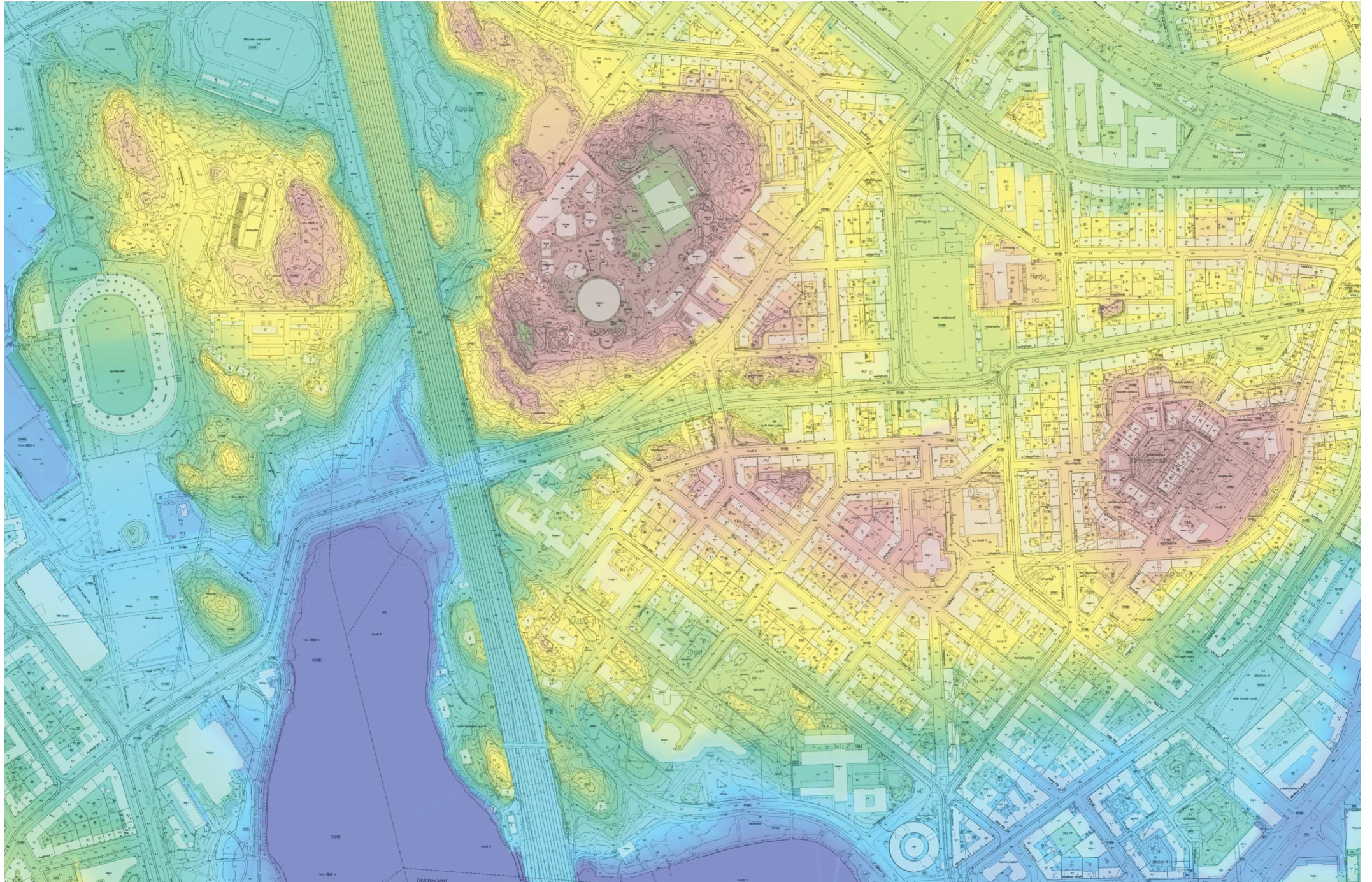
Investointi; - Kohteen arvoja heikentävien tekijöiden korjaus;

Ylläpito; - Avoimuus säilytettävä; - Itsestään kylväytyvä puusto poistetaan vuosittain; - Suunnitelman mukainen puuttuva kasvillisuus palautetaan (puut etenkin koilliskulmassa ja pohjoisreunan köynnökset)

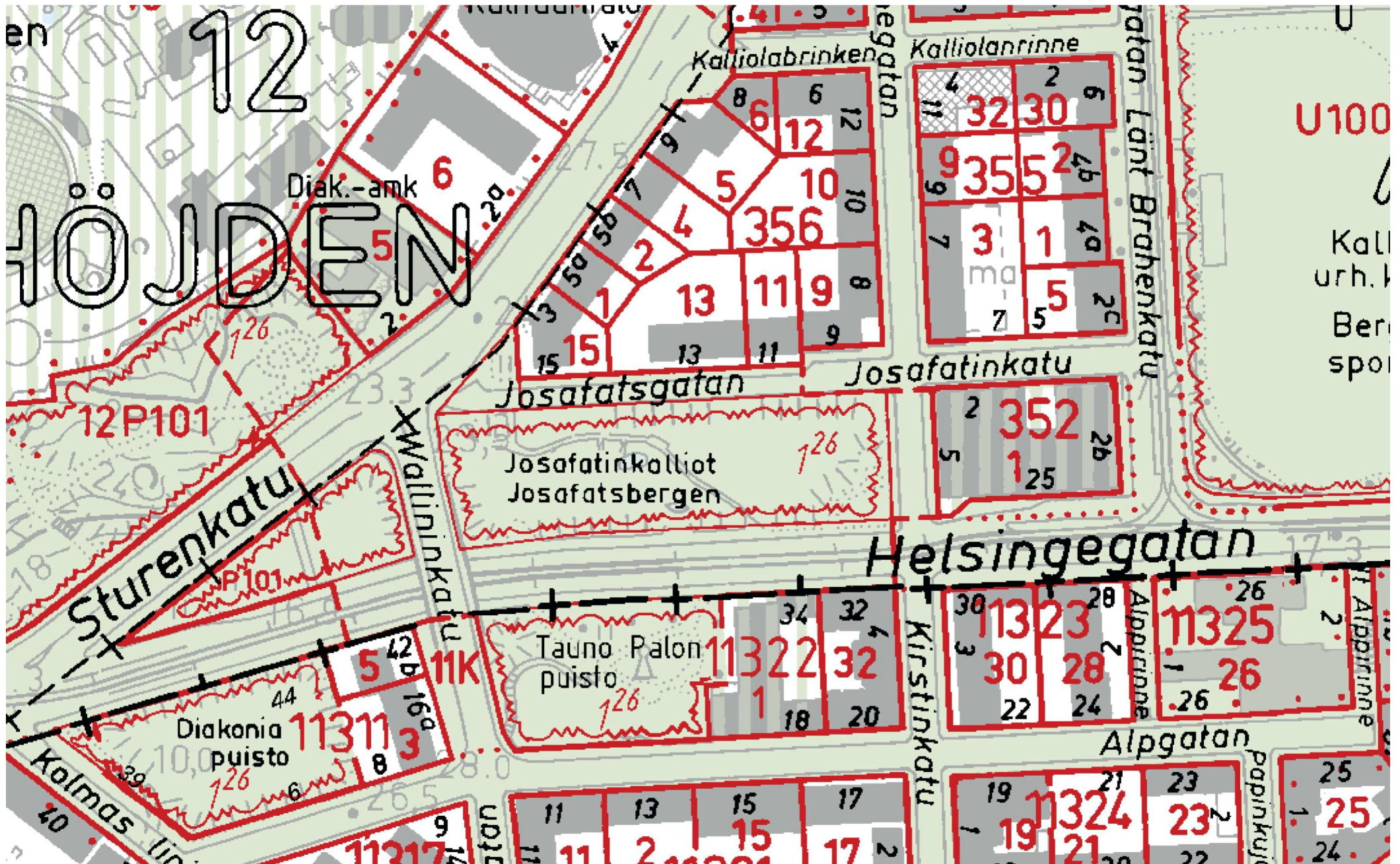

KORKEUSVYÖHYKKEET

MAANOMISTUS

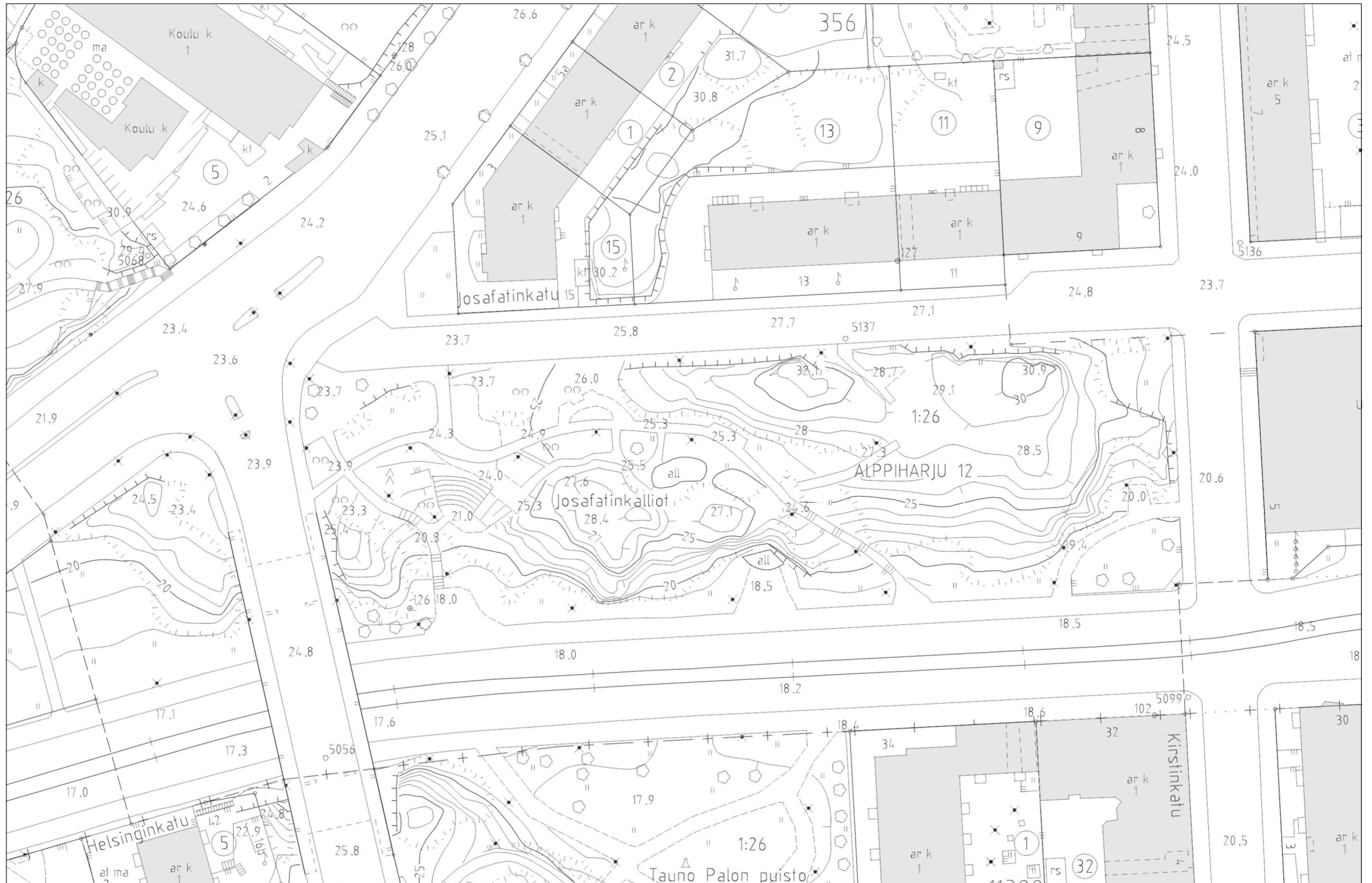

 Kaupungin omistama maa-alue

 Kaupungin omistama maa-alue, vuokrattu

 Yksityisen omistama maa-alue

KANTAKARTTA

ILMAKUVA

Maanpäälliset rakenteet:

1. Ajoramppi
2. Ilmanvaihtorakennus
3. Hätäpoistumistie ja hyökkäystie

Maanalaiset osat:

4. Ajorampin maanalainen osa
5. Muuntajatali
6. Muuntajanlaskutila, kansi asfaltin alla

Havainnekuva 6.2.2018

Josafatinkalliot, sähköasema

1:1000

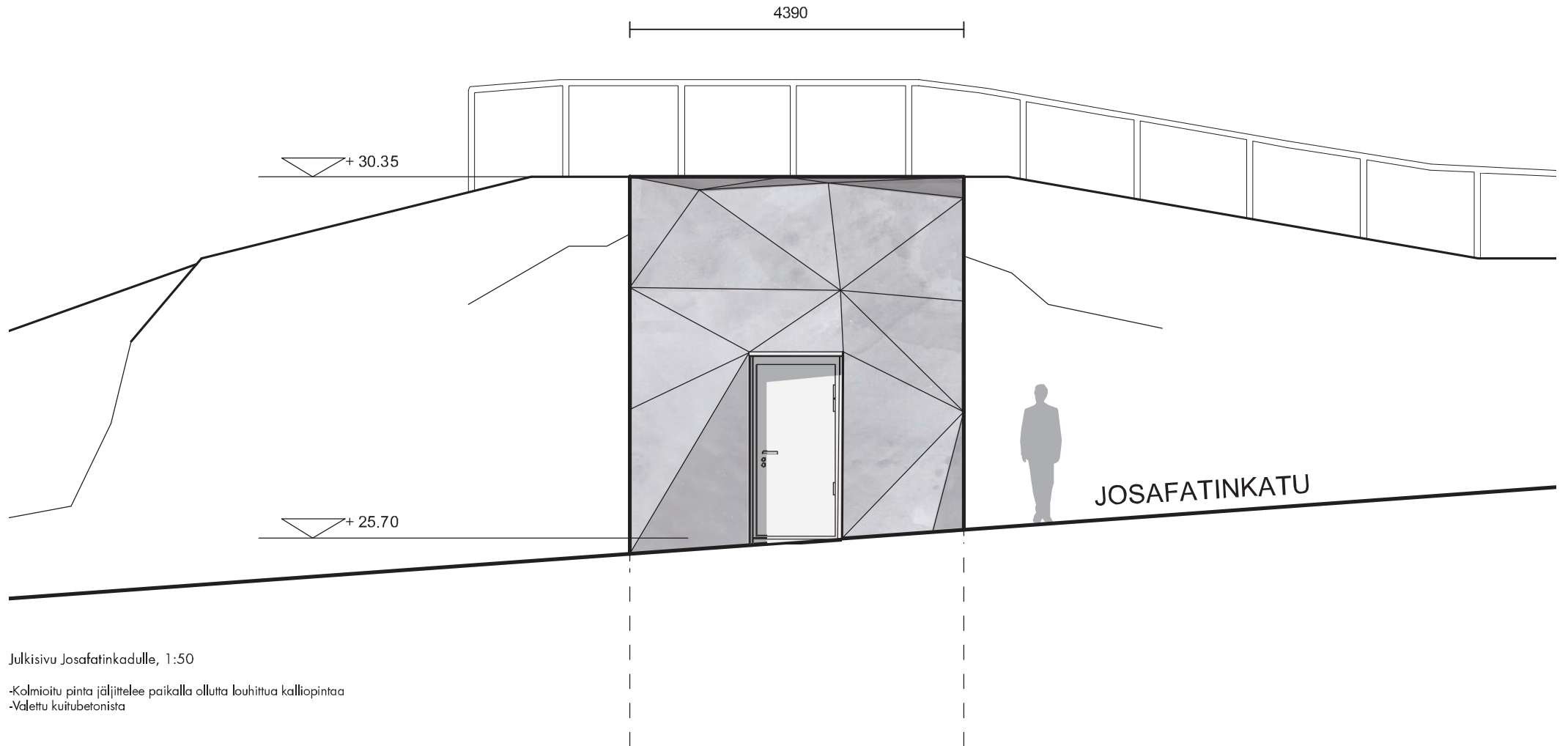
Helsingin kaupunki

Asemakaavoitus

Eteläinen alueyksikkö/ Kantakaupunki

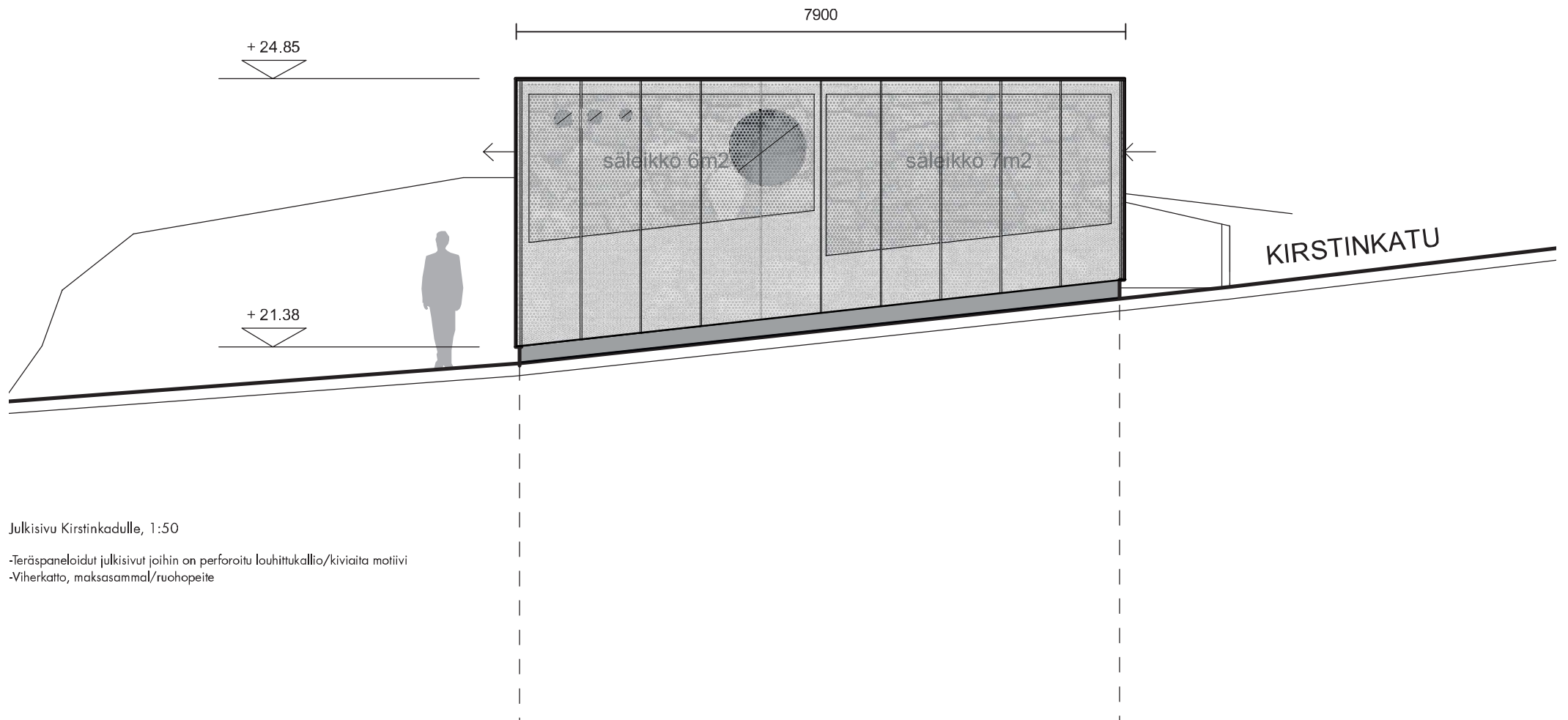
kuupunginosa	korttelinosa	tilinnumero	viranomaisen merkintä		
rajoitusluokka			piirustaja		juoksnro
			LUONNOSPIIRUSTUS		
rajoitusluokan vääjösosake			piirustuksen sisältö		mittoyksiköt
KALLION SÄHKÖASEMA			HAVAINNEKUVA HELSINGINKADULTA		
JOSEFATINKATU HELSINKI					
suunnittelija	aluesuunnittaja	työnnumero	yhteyshenkilö		tearasto
ARCCITEHTIÖTALONRINTA			piirustaja		muutos
MÁRKUS LINDROOS KY	00240 Helsinki				muutospvm
Pautankatu 2C	Puh. 0400 609666	Fax. 09 8770 1771	suunnittelijayhtiö		
Helsinki 02.04.2013			ARK		

Julkisivu Josafatinkadulle, 1:50

- Kolmioitu pinta jäljittelee paikalla ollutta louhittua kalliopintaa
- Valettu kuitubetonista

Julkisivu Kirstinkadulle, 1:50

- Teräspaneloidut julkisivut joihin on perforoitu louhittukallio/kiviäitä motiivi
- Viherkatto, maksasammal/ruohopeite

Näkymä Josafatinkadun ja Kirstinkadun risteyksestä

Näkymä Kirstinkadulta

Näkymä Helsinginkadulta

Näkymä Josafatinkadulta

HELEN Kallion sähköasema

Tilaja: Helen Sähköverkko Oy
Tilaus: 15300381, 9.6.2015
Yhteyshenkilö: Mika Heinonen

YMPÄRISTÖMELUSELVITYS

1 Tausta

Helsingin Kallioon suunnitellaan Helsingin Energian käyttöön tulevaa uutta sähköasemaa. Rakennusluvan osaksi tarvitaan meluselvitys uuden sähköaseman aiheuttamasta melusta lähimmille asuinalueille. Sähköasema sijaitsee Kalliossa Josafatinkalloiden alueella, Josafatinkadun ja Kirstinkadun lounaisnurkassa.

Suomen Rakentamismääräyskokoelma C1:ssä [1] todetaan: *”Rakennusta palvelevien tai rakennuksen LVIS-laitteiden aiheuttama keskiäänitaso $L_{Aeq,T}$ saa olla enintään 45 dB saman tai läheisen rakennuksen ikkunan ulkopuolella, parvekkeella, pihamaalla, tai muussa vastaavassa paikassa asuinalueella ja muilla melulle herkillä alueilla”.*

Tässä raportissa esitetään selvitys Kallion sähköaseman aiheuttamasta melusta lähimpien asuinrakennusten julkisivuihin kohdistuvina keskiäänitasoina.

2 Melulaskenta

2.1 Laskenta- ja maastomalli

Sähköaseman aiheuttama melu selvitettiin laskemalla. Laskenta on tehty Datakustik CADNA/A 4.5 -tietokoneohjelmalla käyttäen pohjoismaista teollisuuden ympäristömelun laskentamallia [2].

Kolmiulotteiseen tietokonemalliin syötettiin alueen maaston korkeuskäyrät, rakennusten sijainnit ja korkeudet sekä melulähteiden tiedot.

Rakennusten korkeustiedot ja sijainnit syötettiin malliin käyttäen lähtötietoina kanta-karttaa ja arkkitehtipiirustuksia (asemapiirustus, pohja- ja leikkauspiirustukset).

2.2 Laskentasuureet ja -pisteet

Laskentasuureena on A-keskiäänitaso $L_{Aeq,T}$. Selvityksen tulokset eli lasketut melutasot esitetään lähimpien asuinrakennusten julkisivuihin kohdistuvina melutasoina.

Kun arvioidaan rakennuksen julkisivuun kohdistuvaa melutasoa, itse seinän heijastusta ei oteta huomioon.

2.3 IV-laitteiden melupäästö- ja laskennan lähtötiedot

Sähköaseman melulähteiden tiedot saatiin tekemällä melupäästömittauksia Ilmalassa sijaitsevalla sähköasemalla. Ilmalan sähköasema vastaa ominaisuuksiltaan suunnittelun alla olevaa Kallion sähköasemaa.

Ilmalan sähköasemassa on kaksi muuntajaa. Kullakin muuntajalla on kaksi jäähdytintä, jotka sijaitsevat maan alla kuilun pohjalla noin 35 m syvyydellä. Muuntajien jäähdyttimien lisäksi aseman ilmanvaihdolle käytetään lämmöntalteenottokonetta (LTO-kone). Koneessa on yksi poistoilmapuhallin ja yksi tuloilmapuhallin.

Normaalissa käyttötilanteessa jäähdyttimien teho on 1,1 kW. Tämä vastaa 7,3 MWA muuntajakohtaista sähkötehoa. Tässä käyttötilanteessa jäähdyttimet pyörivät hitaasti, eivätkä kuulu maantasolla aseman IV-kuilun kohdalla.

Melupäästömittauksia varten simuloitiin melun kannalta pahin mahdollinen tilanne, jossa muuntajakohtainen sähköteho oli 40 MWA. Tässä käyttötilanteessa muuntajakoh- taisesti toinen jäähdytin käy 5,5 kW teholla ja toinen edelleen 1,1 kW teholla.

Aseman ilmanvaihdon poistoilmapuhaltimen melu oli havaitsevissa IV-kuilun läheisyydessä maantasolla. Tuloilmapuhallin ei ollut kuultavissa maantasolla.

Em. melulähteiden päästötiedot määritettiin laskentamallin vaatimassa muodossa, äänitehotasoina oktaavikaistoittain taajuusvälillä 31,5 Hz – 8 kHz. Melupäästömittausten varsinaiset tulokset eli lähteiden yksityiskohtaiset melupäästöt on esitetty liitteessä A.

Taulukkoon 1 on koottu melulähteiden kokonaispäästöt eli A-äänitehotasot L_{WA} . Kokonaispäästö kuvaa melun voimakkuutta yhdellä luvulla. Tätä tasoa ei sellaisenaan käytetä laskennoissa, mutta sitä voidaan käyttää lähteiden voimakkuuksien karkeaan keskinäiseen arviointiin.

Taulukko 1. Ilmalan sähköaseman päästömittauksissa määritetyt melulähteiden kokonaismelupäästöt eli A-äänitehotasot L_{WA} [dB].

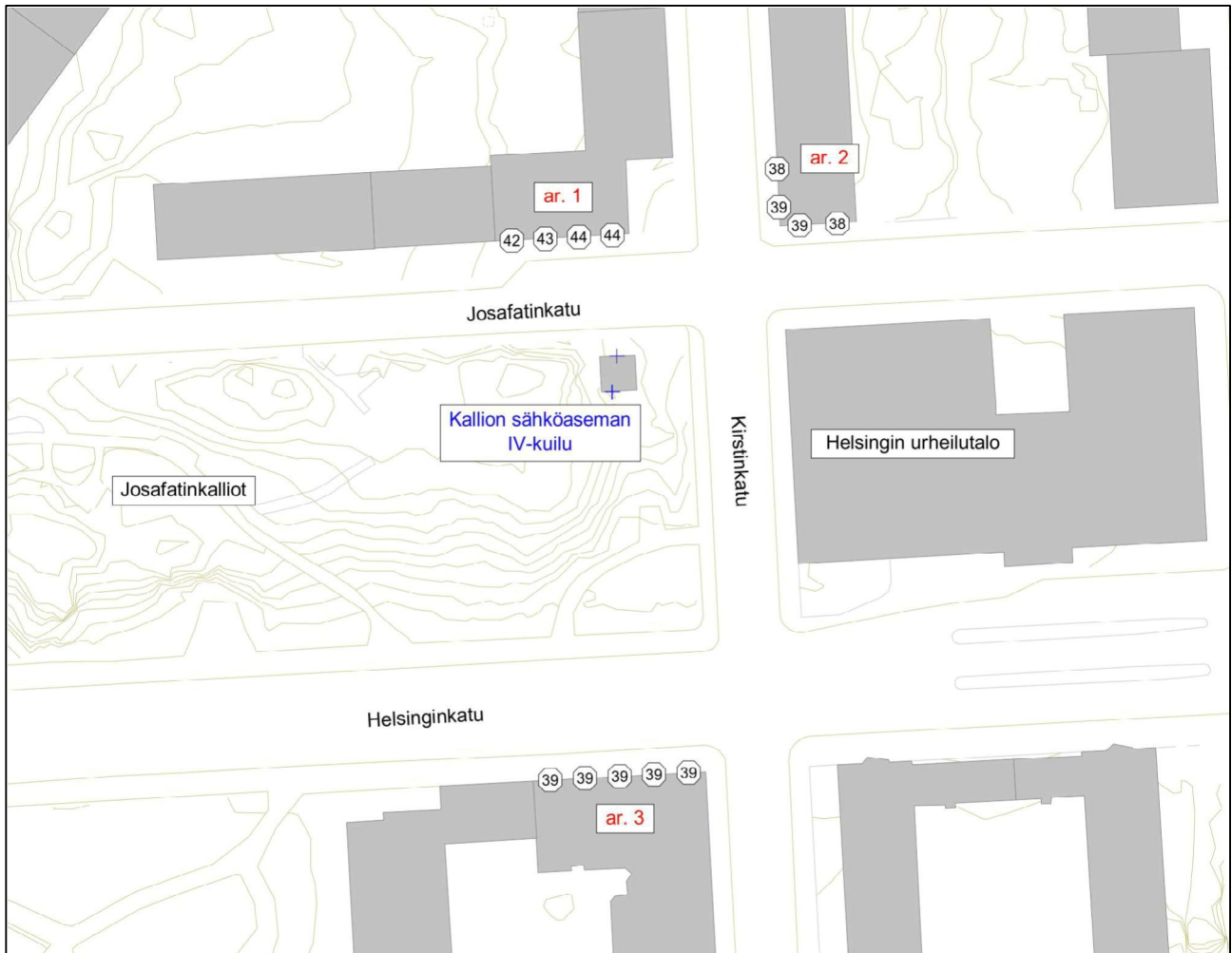
melulähde	käyttötilanne	äänitehotaso L_{WA}
tuloilmasäleikkö	muuntajien jäähdyttimet täydellä teholla	79
poistoilmasäleikkö	muuntajien jäähdyttimet täydellä teholla	83
poistoilmakanava	IV normaali käyttö	75

Kallion sähköasemalle suunnitellaan asennettavaksi vastaavanlaiset koneet kuin Ilmalan asemalle, joten Ilmalan asemalla mitattuja tuloksia voidaan käyttää Kallion aseman melun laskennassa. Kallion aseman tuloilmasäleikkö on suunnattu pohjoiseen Josafatinkadulle. Poistoilmasäleikkö ja IV-poistoilmakanava ovat suunnattu etelään Helsinginkadulle.

3 Laskentatulokset

Laskentatulokset Kallion sähköaseman aiheuttamasta melusta lähimpien asuinrakennusten julkisivuilla on esitetty kuvassa 1 ja taulukossa 2 muuntajien jäähdyttimien käytössä täydellä teholla. Laskentasuure on A-keskiäänitaso $L_{Aeq,T}$. Kuvan 1 asuinrakenn-

nusten seinillä olevat kahdeksankulmaiset tunnuksset ilmoittavat suurimman kyseisellä julkisivulla esiintyvän keskiäänitason $L_{Aeq,T}$.

Kuva 1. Kallion sähköaseman aiheuttaman melun lasketut suurimmat A-keskiäänitasot $L_{Aeq,T}$ lähimpien asuinrakennusten julkisivuilla muuntajien jäähdyttimien käydessä täydellä teholla (mittakaava 1:1250).

Taulukko 2. Kallion sähköaseman aiheuttaman melun lasketut suurimmat A-keskiäänitasot $L_{Aeq,T}$ [dB] lähimpien asuinrakennusten julkisivuilla muuntajien jäähdyttimien käydessä täydellä teholla.

tarkastelupaikka	A-keskiäänitaso $L_{Aeq,T}$
ar. 1, Josafatinkatu 9A	44
ar. 2, Kirsinkatu 7	39
ar. 3, Helsinginkatu 32	39

4 Tulosten tarkastelu ja suositukset

Tässä raportissa esitetyt laskentatulokset vastaavat Kallion sähköaseman meluisinta käyttötilannetta, jossa muuntajien jäähdyttimet käyvät täydellä teholla eli muuntajan-kohtaisesti 5,5 kW + 1,1 kW. Tämä lisäksi sähköaseman ilmanvaihdon poistoilmapu-haltimen melu normaalissa käyttötilanteessa on otettu huomioon laskennassa.

Sähköaseman lähimpien asuinrakennusten julkisivuihin kohdistuvat suurimmat A-keskiäänitasot $L_{Aeq,T}$ alittavat RakMK C1:n määräyksen 45 dB. Useimmiten kuitenkin sähköaseman aiheuttaman melun äänitasot ovat tässä raportissa esitettyjä pienempiä, koska muuntajien jäähdyttimet käyvät erittäin harvoin täysteholla.

Parvekkeilla äänitasot voivat olla esitettyjä suurempia (enintään 3 dB) seinäheijastuk-sen vuoksi. Ottaen huomioon seinäheijastuksen suurimman vaikutuksen Kirstinkadun 7 ja Helsinginkadun 32 rakennusten parvekkeilla, A-keskiäänitasot $L_{Aeq,T}$ jäävät vielä alle RakMK C1:n määräyksen. Josafatinkadun 9A rakennuksen eteläjulkisivun parvek-keilla A-keskiäänitasot $L_{Aeq,T}$ voivat olla 47 dB. Ylitys on lievä ja on peräisin muuntajien jäähdyttimien tuloilmasäleiköstä, joka sijaitsee sähköaseman IV-kuilun pohjoisseinällä. Sähköasemalle valittujen jäähdyttimien äänitiedot tulisi tarkistaa riittävän varhaisessa suunnitteluvaiheessa ja niitä tulisi verrata Ilmalan sähköasemalla mitattujen jäähdyt-timien melupäästöihin.

Tässä raportissa esitetyt laskentatulokset pätevät oletuksella, että Kallion sähköaseman muuntajien jäähdyttimet ja IV-laitteet vastaavat ääniteknisesti Ilmalan sähköaseman laitteita.

Kallion sähköaseman alueella tieliikennemelu on kuitenkin merkittävä ja sähköaseman aiheuttama melu ei luultavimmin ole kuultavissa tässä raportissa esitettyissä tarkaste-lupaikoissa.

Benoît Gouatarbès
DI, FISE AA

Henri Penttinen
TkT

Viitteet

1. Suomen rakentamismääräyskokoelma C1. Ääneneristys ja meluntorjunta rakennuksessa. *Ympäristöministeriö*. Helsinki 4.6.1998.
2. KRAGH J, ANDERSEN B & JACOBSEN J, Environmental noise from industrial plants. General prediction method. *Danish Acoustical Laboratory, report 32*. Lyngby 1982. 54 s + liitt 35 s.

Liite A: Päästömittausten tulokset

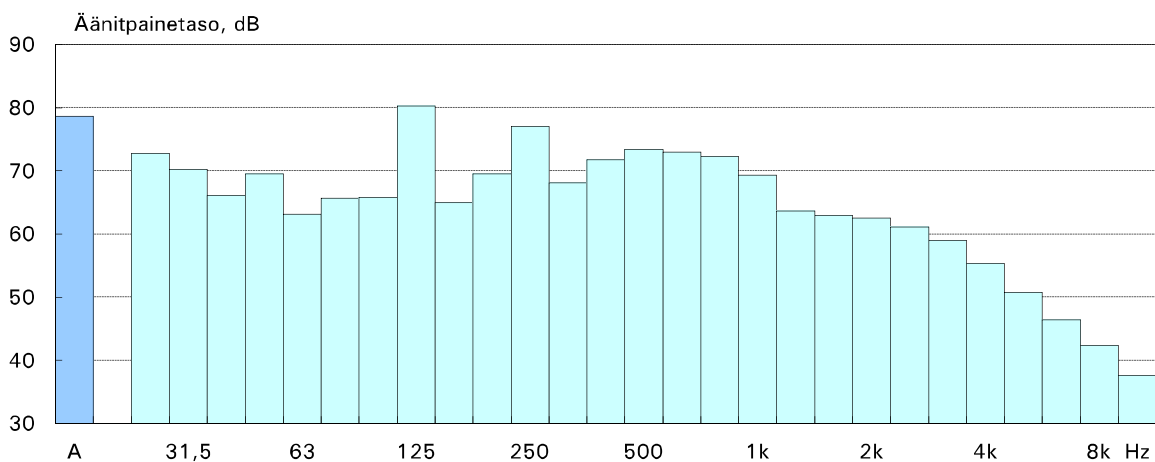
Tuloilmasäleikkö, muuntajien jäähdyttimet täydellä teholla

A-äänitehotaso L_{WA} : **79 dB**

Äänitehotaso L_W [dB] oktaavikaistoittain

oktaavi, Hz	31,5	63	125	250	500	1 k	2 k	4 k	8 k	A-pain.
L_W , dB	75	72	81	78	78	74	67	61	48	79

Äänitehotaso L_W [dB] terssikaistoittain:

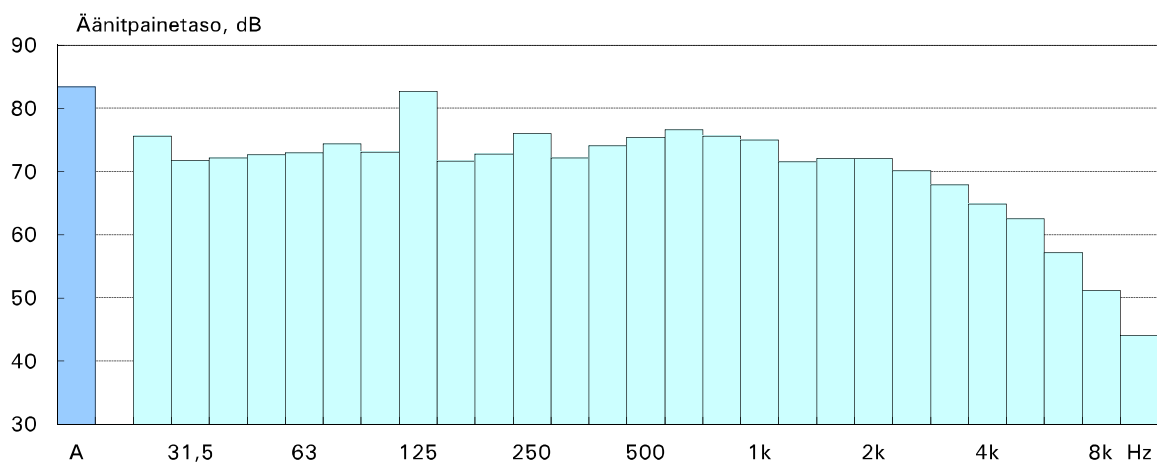
Poistoilmasäleikkö, muuntajien jäähdyttimet täydellä teholla

A-äänitehotaso L_{WA} : **83 dB**

Äänitehotaso L_W [dB] oktaavikaistoittain

oktaavi, Hz	31,5	63	125	250	500	1 k	2 k	4 k	8 k	A-pain.
L_W , dB	78	78	84	79	80	79	76	70	58	83

Äänitehotaso L_W [dB] terssikaistoittain:

IV-poistoilmakanava

A-äänitehotaso L_{WA} : 75 dBÄänitehotaso L_W [dB] oktaavikaistoittain

oktaavi, Hz	31,5	63	125	250	500	1 k	2 k	4 k	8 k	A-pain.
L_W , dB	80	74	72	69	77	64	56	64	52	75

Äänitehotaso L_W [dB] terssikaistoittain: